

31/3/16 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 12-వ తేది గురువారము } No. 288
సంపుటము ౧౧ } (శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౨౮౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చార్సపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల కేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మహద్విదేవేంద్ర నాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధకర్త: ముక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

[వరివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు]

నిండుక్యాలికోబైందు ఖెదర్ పైటుకాగితములు

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0	సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0	పటికా ఆధ్యాత్మికచింతామణి 0-12-0
రిలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మూ: 1 పుస్తకం)	... 2 4 0
రాయణశాస్త్ర విరచితము)	... 0 6 0
హిందీకాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	
గాదోకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	
ప్రతి గాల్ఫి	

తెలుగు వెల్లు నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 953
7-8-25 శనివారమునుండి 18-8-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 8-15 గంటకు మాటాపగలు.
యూనివర్సల్ ట్రైన్స్ డివీజన్ సీరియల్
ది ఫాస్ట్ ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రదర్శింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియం డిక్ సన్ & ఎడ్మండ్ హాన్
అద్భుతచర్యలు చూడవలెను.

మూత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన
న రముల బలహీనతకు
అ మోఘమైన నివారిణి

నేను అతినరముల బలహీనత, తలదమియ్య, కండ్లమంట, చగువుటకు అయిష్టముగా నుండును మున్నగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నేను ఆ నేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణమునుపడలేదు. అదృష్టవశమన పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచిగుణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి వారి షర్దనుండి బ్రేషము నేవించుచున్నాను. నేనిప్పుడు చాల ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టుము ర్పు. 15-0-0
డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి,
కోవూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-8-1925. ఎంజినీరింగుకళాశాల, గిండి.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0

రక్తరేచనములు, బలవిరేచనములు, జిగురురేచనములు, అక్షిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. పీడిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంటనే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు,

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 12-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు	88 8 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	17 0 0 17 4 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	18 4 0 18 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
శుభ్రము ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,,	10 8 0 11 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	13 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	13 0 0 16 0 0
శులబలు రు 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0 22 0 0
కొండాపురం నేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0 60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 0 0 58 0 0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మి.కా.నూనె	122
ఆముదము బా 1-కి ,,	184 0 0 185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయవసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0
మారవసుపు ,, ,,	100 0 0 105 0 0
మిరప కాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి ,,	110 8 0 115 8 0
గుంటూరు పాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50,55
కాశాపాస్తాపాయకట్టు ,, ,,	70,75
తెల్లము బా 1-కి రు	85 0 0 52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0 52 8 0

5. ఇనుము

పట్ట రకం బా 1-కి ,,	32 0 0 38 0 0
చదరంప ,, ,,	32 0 0 35 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు ,,	74 0 0 74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0 21 14 0
నవరము 1-కి ,,	18 14 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,,	225 0 0 800 0 0
అస్కాచక్కెర 236 పౌండ్ గలవి	84 4 0 85 0 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,	

8. దూది

బోండా వెన్నుబారున 1-కి రు	300 0 0
వల్లూరు దూది ,,	240 0 0

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0
జపాన్ నెం 20 ,,	
,, ,, 40 ఏ తేబిలు ఆయినను ,,	18 6 0
గోకావ నెం 12½ ,,	8 10 0
వద్యాక్ నెం 24½ ,,	11 4 0
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	8 0 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,,	10 10 0
నెం 22 ,, ,,	10 14 0
నెం 12½ తెన్ని సర్దుగు ,,	8 8 0
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0

గౌతమీ సత్యాగ్రహ శ్రమము

సీతానగరము

దేశోద్ధారకుని భూరివిరాళము
(స్వకీయవిలేఖరి)

సీతానగరము, మార్చి 10:—దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, కాంగ్రెస్ పత్రికాద్వితీయసంపాదకులగు శ్రీయుత కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు నిన్నటి ఉరయమునకు సీతానగరం చేరిరి. నాడంతయు నాభిరాగ్రామములందే గడవెరి. గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమము, ఖాదీ నిలయమును దర్శించి అచ్చట జరుగుచున్న పనిని చూచి ఆనందమును వెలిబుచ్చిరి. సీతానగరం, వంగలపూడి, రాజాపాలెం జాతీయ పాఠశాలను, రాత్రి రఘుదేవపురం పంచమపాఠశాలను దర్శించిరి. ఎచ్చటను పోయినను మాతృగాంధీజీయే, దేశోద్ధారకునికి జయ అను జయజయధ్వనులు మిన్నముట్టెను. దేశోద్ధారకుని పుష్పమాలాలంకరముల తేసిరి. విశ్వాధ్యులు జాతీయగీతములను బాడిరి. రాట్టలుపై చక్కగా నూలును వడికిరి. బహిరంగసభ

సాయంత్రము 6 గంటలకు జాతీయ పంచాయితీోద్బయ్య బహిరంగసభ జరిగెను. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు దేశోద్ధారకుని సభ్యుల కరుకపరచిరి. వారు చేసిన సేవయొక్క ఫలమును అనుభవించి ఆంధ్రులెవ్వరును తరనియు వారి నామ మెల్లరకును చెలిసినను చెలియవచ్చును ఆంధ్రప్రతికాద్యారా వారి సేవ సెల్లరు బడయుచున్నారనియు, ఆంధ్రదేశమున వ్యాపించిన ప్రతి జాతీయోద్యమమునకును ఆంధ్రప్రతికాద్యారావే మూలమనియు డాక్టరుగారు సెలవిచ్చిరి. శ్రీ కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు విద్యాధ్యయందు గావించిన ప్రబోధమపారమని కూడ డాక్టరుగారు సెలవిచ్చిరి.

దేశోద్ధారకుని యువన్యాసము

అసహాయోద్యమ మాదిగా డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు నామమును, సీతానగరం చేరును సేను వింటిని. పత్రికలలో ననేకమారులు సీతానగరంఖ్యాతిని కలికించెడిది. నేడు కన్నులార జానుభాగ్యము కల్గినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాను. పత్రికలలో జూచినదానికంటె ఎక్కు దుత్సాహమును అభిమానము నిక్కడ గోచరించుచున్నది. పన్నుల నిరాకరణ సందర్భమున మిరుపడినకష్టముల నెరుంగుదును. మిరు వాని నన్నిటిని సహనముతో భరించి కీర్తిమంతులైతిరి.

న్వయంసహాయము

మహాత్మాగాంధీగారు నిరాకరణోద్యమమును స్థాపించిన పిమ్మట దేశపరిస్థితులు తారుమారై నవి. అంతయున్ను ప్రభుత్వమునకు విన్నపముల సంపుటయే ఉత్తమ రాజకీయసద్ధతిగా నెన్నబడుచున్నది. కాని స్వయంసహాయమే ముక్తినిధన వని మహాత్ముడు బోధించెను. ఈసద్ధతిమీద ప్రజాహిత జీవిత మంతయు పునర్నిర్మాణము చేయవలసివచ్చెను. ఉపన్యాసము లానంగుటయే దేశసేవచేయుపద్ధతిగా నుండెడిది. ఇప్పుడాచరణయే ముఖ్యమైనది. పట్టణములలో కంటె పట్టణయందే వనిచేయవలసిన దని మహాత్ముడు బోధించెను అట్టిబోధయే డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారికి సీతానగరం నివాసము తెచ్చి పెట్టెనది. అది యే గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమనిర్మాణమునకు ముఖ్యకారణము.

ఆశ్రమములు

ఆశ్రమములద్వారా ప్రజలకు ధర్మోపదేశములు చేయుట మనదేశమున చిర కాలమునుండి ఆచార మైనది. పూర్వము ఆత్మి, గౌతముడు, భారద్వాజుడు మున్నగు మహర్షులు తమ తపోసన్మ, సత్యప్రవర్తనలను ప్రజలకు మార్గదర్శకై సహచరణమే ఇహపరసాధనమని తమ నిత్యజీవితములో వ్యక్తీకరించిరి. అటులే మహాత్ముని ఉపదేశముల తమ నిత్యజీవితములలో సునిష్ఠించు ప్రజలమధ్య మెలగుచు వారియందు ప్రబోధము సల్పుటకు గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమమును సుబ్రహ్మణ్యంగారు నిర్మించియుండిరి.

జాతీయవిద్యాలయములు

పాశ్చాత్య విద్యావిధానము దేశమున పారితంత్ర్య భావమును పెంపొందించినది. భావారాధన మెక్కువగుచున్నది. కర్మయందు నిరసనభావము ప్రబలుచున్నది. ఆత్మపరీక్ష జాతిగా భూస్వముగుచున్నది. జిజ్ఞాస క్షీణించుచున్నది. కర్మ జిజ్ఞాసమూలమున ధర్మజిజ్ఞాస కలుగును. పిమ్మట బ్రహ్మజిజ్ఞాస

నిధించును. కాని పాశ్చాత్యవిద్య కర్మనిరసనమును పెంపొందించుచున్నది. దేశసాంప్రదాయమును గుణ్యమును జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేసి యీ దేశాభివృద్ధిదాయక భావవ్యాప్తి నరికట్టవలెను. ఇచ్చటనున్న జాతీయవిద్యాలయములు నాగు మిగుల ఆనందమును సమహృద్యులృచ్చి.

రాట్టము లక్ష్మీదేవత

కాన మనముజీవితవృక్షధమునే పునర్నిర్మాణముచేసికొనవలెను. తిరిగిమొదటినుండియు పనినిప్రారంభింపవలెను. ప్రాతభావముల విడనాడి నూతనభావసంస్కారమును బడ యవలెను. గ్రామోద్ధరణమే దానికి ముఖ్యమార్గము. ఏకాత్మ్య మత్యవసరము. రాట్ట మేమనలక్ష్మీదేవతయని గాంధీజీమాతృకుడు బోధించి యుండెను ఆ రాట్టముపై మన మెల్లరును నిర్మింతు ఆరగంట నేవైనను నూలు వడుకవలెను.

మాస్తనై పుణ్యము

తిండి, బట్ట జీవితమునకు ముఖ్యవసరములు. మనదేశము ప్రపంచములో కల్ల ఉత్తమమైనది. పుణ్యనదులు, ఫలవంతమగుమైదానములు, ఉన్నతపర్వతములు, గర్వి ఉత్తమ శీతోష్ణస్థితితో మన మాతృదేశ మలరారుచున్నది. పూర్వకాలమున 2500 సం॥ములక్రింద అనగా ఆంగ్లేయులు నాగరికతాశాస్త్ర్యలై యున్నప్పుడు భారతదేశ మాస్తనై పుణ్యము ఖండాంతరముల ఖ్యాతి గాంచిరి. ఆమరాజతీర్థమువంటి శిల్పము ప్రపంచమున దెచ్చటను గానరాదు. వస్త్రునిర్మాణమునందుమాడ హిందూదేశము మిగుల ప్రఖ్యాతిపొందినది. కాని ఆపరప్రభుత్వము వస్త్రుపరిశ్రమను నాశనమొనర్చినది. మహానామమును రక్షించుకొనుటకు విదేశములపై నాధారపడవలసిదనుస్థితిమనకు సందర్భించినది ఈ దుస్థితిని తాపుటకు మార్గము ఖిన్నునిర్మాణము. రాట్టముపై నూలువడుకుటయే ఖిన్నునిర్మాణమునకు మూలసాధనము రాట్టముల నభివృద్ధిచేసి అగ్ధకదాస్యమును తొలగింపుడు. గ్రామముల పునరుద్ధరింపుడు. విదేశములకు ప్రతివత్సరము జాపుధనప్రవాహము నరికట్టుడు.

నామోషీ లేడు

రాట్టము త్రిప్పుటవలన నామోషీ యేమియులేదు. మై నూరు మహారాజావారు రాట్టముపై నూలును దీక్షతో తీయుచున్నార. భోపాలురేగంగారు రాట్టమును ఇష్టదేవతలై పూజించుమని నిత్యము నూలువడుకుచున్నారు. రాట్టము నెంతయో నిరసించిన అనిని నెంటున్నారాకూడ నిప్పుడు రాట్టమును చేపట్టి యుండిరి. అట్టిచూసీయులు నూలువడుకుచుండ, రాట్టమును త్రిప్పుట నామోషీగా భావించుట యుక్తముకాదు.

అస్పృశ్యత

ఇంకొకముఖ్యవిషయము గలదు. అస్పృశ్యతను నివారించవలసిన బాధ్యత మీ అందరిపైనను గలదు. అస్పృశ్యతానివారణము మందముగా జరుగుచున్నను, నివారణవిహ్మములు జాగుగా గోచరించుచున్న వని మహాత్ముడు సెలవిచ్చెను. ఈసమస్య పరిష్కారమునకే మహాత్ముడు చైతన్యవెల్లుచున్నాడు.

పిమ్మట ఆశ్రమవాసులతోడూడి ఆశ్రమమును జూపింపవలెనని హెచ్చరించి తనయంశన్యాసమును ముగిసిరి

రామచంద్రరావుగారు

అంతట శ్రీ కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావుగారు కొలది నిమిషము లుపన్యసించిరి. గ్రామోద్ధరణావశ్యతను వ్యక్తీకరించిరి. 1921, 22 సం॥లలో గ్రామపురస్కారమును సాగించుటకు ఆవకాశము కలగలేదనియు, ఇప్పుడు కల్గినందువకాక మును ఉపయోగించి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆశ్రమమును నిర్మించు టెంతయు ఆనందదాయక మనియు సెలవిచ్చిరి.

విరాళము

పిమ్మట డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు దేశోద్ధారకునికి నందనములనర్పించుచు దేశోద్ధారకులైచ్చెదమని సెలవిచ్చిన విరాళమును సభ్యులకు తెలియజెప్పిరి. ఆశ్రమమునకు కాంగ్రెస్ పత్రిక నిమిత్తము, ఇకర ప్రయరగానులనిమిత్తము మూడుజేబు రూప్యములతో (రు 30.00 లు) నొకముద్రజాలయమును ప్రసాదించెదమని పంతులుగారు సెలవిచ్చిరి. 'కాంగ్రెసు' పత్రికయందు వారి కాదినుండియు అభిమానము కలదు. ప్రభుమున కాంగ్రెస్ పత్రికను వ్రాతప్రతి ప్రారంభించినప్పుడు రు 50 ల విరాళము నొసంగిరి.

పంచమపాఠశాల

రాత్రి రఘుదేవపురపు పంచమపాఠశాలను జూయటకు దేశోద్ధారకులు వెళ్లిరి. అచ్చట పంచముల యిబ్బందుల జూచి జాతీయదేశ వారిబానిని బాగు చేయుచుకొనుటకు రు 25 ల నొసంగిరి. భజనమందిరమునకు రు 4 ల నొసంగిరి.

నిన్న రాత్రి సీతానగరంలో బయలుదేరి పడమరగా, రాజమండ్రికి ఉదయమున చేరిరి. ఉదయము 8½ గంటలలో చాగట్టుకు పయనమై పోయిరి.

మహాత్ముని వ్యాసములు

(ఎంగు యిండియా)

పాపపు నిరోధము

దక్షిణాఫ్రికా శాసనసభలో నామోదింపబడిన వర్తకం బంధమును పాపపు నిరోధమును విస్తరింపజేయవలె నను నూచ నను గూర్చి చివరకు జనరలు స్పష్టముగారు తనభావములను వెల్లడించెను. ఆసియాఖండవాసులను గనులలో పనిజేయుటకు నియమింపగూడదని అచటి దొరతనమువారు నిరోధింపజూచు చున్నారని యామధ్య తంతివార్త వచ్చెను. ఆచటమునుగూర్చి స్పష్టముగారు మాటలాడిరిని తెలిసినది.

“ఈచట్టము నామోదింపగూడదు. దొరతనమువారి కిట్టి అధికారము నీయగూడదు. ఇది చాల ముఖ్యతమమగు విషయము. ఈచట్టమును ప్రవేశపెట్టినవారి ఉద్దేశము సదుద్దేశము కాదు. కేలవారి శాసనసభకు భద్రము కలుగవలెననిన వ్యాయనిర్ణయమునందు (రోహమెంట్ మూత్రముజరుగకుండ చేయవలెను. (వినుడు-వినుడు) ఆసియాఖండవాసుల విషయమునం దీచట్టమును ప్రయోగించుటను గూర్చి వెనుక నాకును గాంధీగారికిని రాయ బారములు జరిగెను “మిత్రులు మిత్రులు శేదము న్న మాట నిజమే. ఆ శేదమును పాటింపవలసినదే గాని మిత్రులులలో మాటై కళంకము నాపాతింపకుడు భారతీయుల నవమానపరుపకుడు” అని గాంధీగారు నమ్ముకొరియుండెను. ఈచట్టములో గాంధీగారుమాడ దనిన పనికే యిచ్చటి తెల్లవారు చేయగోరుచున్నారు. ఆఖిల ఆసియాఖండ వాసులక్ష్యమును వీరు కోరి తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఈ ఇబ్బందిని తొలగించుట కేదైన సాధనమును గుర్తింపవలెను. ఇది చాల ముఖ్యవిషయము, అని స్పష్టముగారు నుడివిరిని నాకు తెలిసినది.

స్పష్టముగారు నాభావమును సరిగా వెల్లడించిరి. మానవ స్వభావము మారనంత కాలమును భారత పాశ్చాత్య విజ్ఞానముల సంఘర్షణము తొలగనంతకాలమును భిన్నత్యముండుట సహజమే. కాని యిట్టి చట్టమును చేయుట చాల దుస్సహమగు భారమగును. 1914 సమాధానమువలన భారతీయులహక్కు కొంత స్థిరపడినది. స్పష్టముగారుగూడ యీచట్టమునకు ప్రతికూలురుగా నుండుటచే యీచట్టమును వదులకొందురని యూహింప నవకాశము కలదు. గాని మనము మోసపోగూడదు. నెటాలులో నిట్టివల ఓటింగు హక్కును రద్దు చేయు చట్టమోదింపబడెను. అది నిరోధమును విస్తరింపజేయుట యేయగును. గాన స్పష్టముగారి ప్రతికూలత చట్టమున కంత క్షణ గాదనియు ఆసియాఖండ వాసులను గనులలో నియమించుటనుగూర్చి మాత్రమే మనయు తేలుచున్నది. ఇట్లు ప్రతికూలతనుబూనుటవలన తనపలుకుబడి యింకను తగ్గగలదని సంశయంపకుండ స్పష్టముగారు నిర్భయముగా మాటలాడినందులకు నేనాయు నభినందించుచున్నాను. దక్షిణాఫ్రికా చట్టములలో శ్వేతరి యితరవర్ణములవారికి వివక్షతనుగల్గించువానినన్నిటినిరద్దుచేయువరకు మనకు సంతృప్తికలుగదు. (మో. క. గాంధీ)

ఎడారిలో పచ్చికబయలు

హిందూసారు ఖద్దరు విషయమునను పేక్షవిహించిరిని నిందకు పాత్రులైయున్నను, కొంతమంది స్త్రీలుమాత్రము ఆడంబరములేకుండ దీక్షగా ఖద్దరువిషయమున పనిచేయుచుండుట చాలప్రశంసనీయుముగానున్నది. “ఈనెలలో కార్మికసంఘముగారికిని పాఠశాలవిద్యార్థులకును 2000 రూపాయల నెలగల ఖద్దరుచొక్కాలనువిక్రయించుచున్నాము. అవిగాక కొంత ఖద్దరు భావనగడుతు పంపితిమి. మరిగగదు విక్రయముగూడ వేరే యున్నది. నేనాసదనమున (కొత్తతరగరిని ఏర్పాటుచేసితిమి. ప్రతిదినమును కొంతకేపు నూలువడకుట కంగీకరించిన పిల్లలను మాత్రమే యీ తరగతిలో చేర్చు కొనవలెననునియమము మేర్పాటుపడెను. వారికి అభ్యాసమైన పిమ్మటవారు నెలకు 2000 నూలుగజముల పంపవలె నను నిర్బంధముగూడ కలదు. ఈఏర్పాటువలన యితరతరగతుల విద్యార్థులలో గూడ ఉత్సాహము కలుగుచున్నది. వానిలో గూడ బాలికలు నూలువడక నారంభించెదరు.” అని వ్రాసుబడిన ఒక లేఖ నాకు చేరినది. నిరు

త్సాహము ప్రజలలోలేదు. ప్రచారకులలోను నాయకులలోను మాత్రమేయున్నది. వారు తమనిధిని నెరవేర్చుటలేదు. ప్రజలు తామేపోయి ఖద్దరును కొనునంతటి అభిమానము ప్రజలలో నింకను కలుగలేదు గాని వారి యింద్లకు తీసుకొనిపోయి అమ్మినచో వారు తప్పక కొందురు. అట్లున్న వారు మాత్రము చాల తక్కువగా నున్నారు. ప్రతిప్రచారకుడును మత విధిగా ప్రతినెలకును కొంత ఖద్దరు నేటి అమ్మగూడదు? ఇప్పుడు ఖద్దరులో సన్నరకము మతక రకముగూడ బాగుగా తయారగుచునే యున్నది. ఖద్దరులో జంగారు జరితో పెండ్లి కొడుకు నిమిత్తము తయారుచేయబడిన యజురును వాకిముగ్ధు చూపించిరి. గానధర్మము ధరింపదగిన ఖద్దరుగూడ విస్తారముగా దొరుకుచునేయున్నది. అతి ప్రశస్తమైనఖద్దరు చీరలుగూడ విక్రయమునకు వచ్చుచున్నవి. పెండ్లిలో పెండ్లిదేవ మైనకన్యాదానము చేయునపుడు ఆమెకు కప్పవలసిన విలువగల కాలువల గూడ ఖద్దరులోనే నేయబడుచున్నవి. అనేకరంగులుగూడ వేయుచున్నారు గాన మేముకొరిన రకము దొరకలేదని యిపుడెవరును తెలుపవలెదు. బొంబాయిలోని సోదరీమణులు రాబు దర్పములను పత్రికలలో చాటింపును లేకుండ కాంతముగా చేయుచున్నవనిని చూచి దేశమునందంతటను ప్రచారము ఆరేపినే పనిచేయగలరని నమ్మెదను.

(మో. క. గాంధీ)

ఫరీదుపూరులో చంగరాష్ట్రీయసభ

ఈసభకు రావలసినదని నాకు తెలివార్తలు వచ్చినవి. వెళ్లవలసిన నేనుగూడ కొంచెమునేయున్నాను గాని నాకు బాప్తుగా తీరక లేనందున విక్కిలి చింతించుచున్నాను. “నేను వచ్చెదనని నమ్మియుండగదా వాచిర్పాటులు క్షణక్షణము మారుచుండును. నాస్థితి ఇతరులపేక్షింపదగినదిగాదు.” అనివారికి వ్రాసితిని. విహారు, వార్తా, ఉత్కళ, ఆంధ్రాదిరాష్ట్రీయల వారు నన్నాహ్వానించిరి. అన్నిచోట్లను గూడ వెళ్లగోరెదను గాని ఏకకాలమున వెళ్లజాలను గాన ముందెవటి కేసు టవునరమను విషయమును నిర్ణయించుటకు నాకే అవకాశము నియ్యవలెను. నేనిపుడు చైకింకు ముందుగా వెల్లబవసరమని నిశ్చయించితిని. వారికిచేసిన వాగ్దాన కాలపరిమితి మించి పోయి చాలకాలమైనది. వారు ధీరులు. సత్యాగ్రహ నిరతులు. వారిసంఖ్య కొద్ది. ప్రతిపక్షుల సంఖ్య ప్రభలుగా గాననే నిపుడుపోయి వారికి దైర్యముశక్తి ప్రోత్సాహపరమ టత్వవసరము. వారితరులవన ధనము గ్రహింపవలెనని నేనే నిరోధించితిని గాన యితర రాష్ట్రీయలవారు ఆలశ్యమునకు మన్నింపవలెను. చైకింకు నేను వెల్లవచో కొంత లాభము వారికి కలుగలదు. ఇతరచోట్ల నన్ను ప్రజలకు ప్రదర్శించుట తప్ప వేర ప్రయోజన మగుపడదు. నాయావధ ప్రక్రియ నిదివరకే తెలిపితిని. అది చాల లభ్యయోగము. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును గల తగవులను పరిష్కరించుకొనుదు. వడకగలిగినంత నూలువడకుదు. ఖద్దరుబట్టలనే ఎల్లపుడును కట్టుదు. స్వయముగా నూలువడువారిని

చాలమందిని కాంగ్రెసు సభ్యులను గా చేర్చుదు. వడకక పోయినను నెలకు 2,000 గజములనూలు పంపుట కంగీకరించువారిని గూడ చేర్చుదు. నిమ్మజాతులకు సర్వవిధముల సహాయము చేయుదు. నల్లమందు కట్ల సారా మున్నగు దుర్వ్యసనములను నివారించుటకు పిమ్మట నాకు వ్రాసిన నేనువచ్చి ప్రోత్సాహపరచెదను. ఈ వత్సరము దేశీయులందఱును దీక్షగా నిర్మాణ విధానమును సాగించినచో ముందు సంవత్సరము కొంతవరక నుకూలముగా నుండగలదు. పంక రాష్ట్రీయనగల నిర్బంధ చట్టమును యితర ప్రభుత్వ చేర్యును పాటింపకుండ నిర్మాణ విధానమును సాగింపును. అటుల చేసినగాని నిర్బంధ చట్టములు తొలగిపోవు. నిర్మాణ కార్యములవలననే ప్రజలలో నూతన శక్తి కలుగగలదు.

(మో. క. గాంధీ)

పునర్విమర్శ నీయ్యాంశము

హిందూయి కార్మికమునవారు ముగిసిపలు కొట్లలో నుండి నిమ్మజాతులవారిని కొందరిని తేరిమివేయుటను గూర్చి విచారణ చేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘసభలు కార్మికమునవారికి పంపిన నివేదిక నకలును నిమ్మజాతులదగదీక్ష బూనిన ఎ. వి. భక్త్యులు గారు హాకు పంపిరి. “వారు ముగిసిపలు ఉద్యోగులుగారు. వారిలో కొందరు అద్దెనియ్య సమర్థులు. మరికొందరు దుర్మార్గులని వారిపైని చేయబడిన కేసులలో స్పష్టమైనది.” అను కారణములవలన వారి నాయొడ్లలోనుండి తేరిమివేసిరి. “ఆయొడ్లలో నివసించుచున్న కార్మికమును ఉద్యోగులకు వారుబంధువులు. వెళ్ళుసంవత్సరములనుండి వారాయొడ్లలోనివసించు చున్నారు. వారిని లంచముడుగగా వారియ్యనందున కార్మికమును ఉద్యోగులలో దుర్మాయలు కొంద రీతిగా వాటిపైని రిపోర్టుచేసి వారిని వెడలగొట్టించ్చిరి.” అని వెడలిగొట్టబడిన వారిపక్షమున విన్నవించబడెను. “నేను విచారణచేసితిని లంచముల నియ్యని కారమున కార్మికమును ఉద్యోగులట్లు చేసిరను విషయము నిజమని నమ్ముట కారాము కనబడలేదు” అని నేను వెనుకనుడివితి నని ముగిసిపలు కమీషనరు రిపోర్టులో నున్నది. అటుల నేనదివరకెన్నడును తెలిపియుండలేదు గాని లంచముల విషయము అప్రస్తుతము. ముగిసిపలు ఉద్యోగులెవ్వరును లంచముల ననేక్షింపలేదని నిర్ణయించిననుగూడ నిమ్మజాతుల నాయొడ్లలో నుండి వెడలగొట్టుట వ్యాయముగాదు. వారికింకెక్కడను నిలువనీడ దొరకకనే వారాయొడ్లలో నివసించుచున్నారు. మరెవ్వరును వారికి యొడ్లనుచిత్తుగను బాడుగకు గూడనీయరు. నిమ్మజాతులకు బనలకు కట్టించుట కార్మికమునవారి ముఖ్యకర్తవ్యము. కొద్దిగా బాడుగ వారివలన పున్నుకొనుటలో తప్పలేదు. నిమ్మజాతులలో చాలకుచిగాను శుభ్రముగాను నీతిగాను గౌరవముగాను యుండువారికిగూడ కాపురముండుట తెవ్వరును యొడ్ల : డై కిమ్మరు. నేను దీనిని బాగుగానెరిగియున్నాను. నిమ్మజాతులు కాని వారాయొడ్లలో నుండగూడదని ఉత్తరవుచేయవచ్చును గాని నిమ్మజాతులను మాత్రము వెడలగొట్టుకూడదు. గాన యీవిషయమునుగూర్చి మరల బాగుగా ఆలోచించి తగిన ఏర్పాట్లచేసెదననినమ్మెదను.

(మో. క. గాంధీ)

గాను పాళీలు

అగేట్ కలములు

2957

మార్చి నెలాఖరువరకు

గ్రూసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు — మద్రాసు.

పురమాసీవనులు పోకరవనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారింది

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పంచెపులొటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము నీమనెంజికి నవరంబంగారుకు పూదీనిచ్చెదము.

ర్య. 10 ఎత్తుమొదలుకొని ర్య. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

బొంబాయి వర్తక సంఘము

హాడ్సన్ గారి యభిప్రాయములు

బొంబాయి, మార్చి 10:—బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి సాంవత్సరిక సాధారణ సభలో ఆగస్టు 1924 వ సంవత్సరము వారము చేసిన పనులను గూర్చియు బొంబాయిలో వర్తకమునకు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ముఖ్యములగు గూర్చియు ముచ్చటించెను.

కరెన్సీ కమిటీ నియమించబడిన వెంటనే రూపాయకును బంగారమునకును మారకపుర్రేటును నిర్ధారణ చేయవలసినదని యొక ఆకమిటీవారు రిపోర్టు పంపేలోగా ఆరేటును మార్చరాదనియు సర్ బాసిల్ ట్రాక్టర్ గారు చెప్పిన అభిప్రాయమునే వీరుబలపరచి ఆర్థిక ప్రపంచములో హిందూదేశముయొక్క మర్యాదను నిలువదెట్టుటలో పనిచేసినందుకు సర్ బాసిల్ గారిని ప్రశంసించెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు మిటీంగురించి ఆఫ్రికా బ్యాంకుమీద పన్ను వేయుటవలన బ్యాంకు ఖరీదెక్కువగుట తప్పవనియు, యిందువలన బొంబాయిమిట్లు పరిశ్రమకు నష్టమువచ్చుననియు, కమిటీవారి శిఫార్సులు బ్యాంకు వర్తకమునకేదో రక్షణోపాయమును జూపవచ్చుననియు ఆయన చెప్పెను.

గ్రంథంగారు

ప్రభుత్వమువారి ఆశాపట్టికలో అదనపుసామ్యము వాడుటకై చేయబడిన వాదనలనుబట్టి ప్రభుత్వమువారిని అభినందింప జాలవని గ్రంథంగారుచెప్పిరి. మొత్తముతీర్పును ఖండించి బొంబాయిలోని వేర్వేరుసంఘములు యందువలన బొంబాయికి కలుగు నష్టమును పూర్తిగా గ్రహించియున్నయెడల తమ యన మృత్తిని యంతకంటెబలముగా నిడివరకే తెలిపెడివారు. ఇతర రేవుల లాభముకొరకు యీరేవు అధ్యక్షునిపై పన్నుశింపబడుట మనము చూడ జాలము. ఈ పన్ను సమస్య కాసనసభలోను, పురపాలక సంఘము లోను పోర్టు బ్రష్టులోను యెత్తుమన వచ్చుచున్నది. రాష్ట్రీయ ఫ్యాకటర్స్ లిమిటెడ్ మిమిటెడ్ గా ప్రవర్తించవలెనో బాగుగా ఆలోచింపవలసినదని చెప్పుచున్నాను. ఇంతకంటె ఖర్చయెక్కువగా సప్లయచేయజాలవని నిరాకరించి అభివృద్ధి నాపితే యదమా తేక పన్నులన్నిటి మీదను టీటుచేసి మనజీవనాధారమునకే భంగము తెచ్చుకొందమా? మొత్తము తీర్పును రిజైన్ చేయించుటకు మనము గట్టిగా ప్రయత్నించవలెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సెర్వమునకు నేను వారిని కొని యాడుచున్నాను. ఎన్నె జాపన్నును తొలగించుటకై ప్రయత్నించుచుంటే యీసంఘమువారికిష్టమే. కొద్దికొద్దిగానే దైన రాజీతుదిరి ఎన్నె జాపన్ను తగ్గించబడినయెడల పన్ను విచారణసంఘమువారు మొత్తముయెవార్లు యొక్క న్యాయాన్వయములను విచారించేమఁతుమో భారతకాసనసభలో నున్న బొంబాయిసభ్యులు ఒప్పుకొనెదరు. ఆగ్రంథంగారు చెప్పిరి. తరువాత నివేదిక మునుపటిం ప బడినది. పిమ్మట గవర్నరు పన్ను సమయముకంటె నీల వాగు తమ యాద్యోగులను ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొననట్లు చేయవలెనని గ్రంథంగారు చెప్పిన అభిప్రాయమును ఆమోదించిరి.

సెంట్రల్ బడ్జెటు

సెంట్రల్ బడ్జెటుమీద గవర్నరులుచెప్పెను:—మొత్తము యెవార్లు అనేకేమిలోనున్న యింపీయల్ ప్రావిన్సియల్ ఆర్థికముల అన్వాయపు టేర్మాలు విషయమున ఆసమ్మతిని దెలుపుటలో బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి సాయమును బడయుట నాప్రభుత్వము యొక్క అదృష్టము. సర్వీసులెక్కువై కర్పరెక్కువగుచుండగా మనరాష్ట్రమునకు రాబడి యెక్కువయ్యె మార్గము కనబడుటలేదు. మొత్తముయెవార్లును బొంబాయిలోనే సంఘమువారును గ్రహించినట్లు లేదు. గ్రహించియున్నట్లయిన ఆసమ్మతిని యింక యెక్కువ బలముగా తెలిపెడివారు. రాబడి పన్నులలో బొంబాయి యింపీయల్ రివిన్యూకు తలకు 4 రూపాయలకు పైగా యిచ్చుచున్నది. బెంగాలు రూపాయలో 2/3 వంతును మదరాసు 1/3 వంతును బర్మా తప్ప యితరరాష్ట్రము లన్నియు 1/3 వంతుకు తక్కువగాను మాత్రమే యిచ్చుచున్నది. ఆలాగుననే ప్రతియెక్కెజాపన్నులోగూడ బొంబాయి నూటికి 80 వొప్పన చెల్లించుచున్నది. ఆయినను యీవిషయములన్నియు యిప్పుడు యిండియా దొరతనమువారు తెలుసుకొను చున్నారని నాకు సంతసముగా

నున్నది. బడ్జెటు ప్రకటింపబడి నప్పటినుండియు చెప్పుకొనబడిన విషయముల నన్నింటిని యిండియా దొరతనమువారు సానుభూతితో విచారించెదరని నాకు నమ్మకము కలదు. మరియు సంగువలన రాజధానికి కొంతకాంతి కలుగుననియు మొత్తము తీర్పుతిరిగి సర్దుబాటు చేయబడుననియు గూడ ఆతేక పోతదు.

గవర్నరు విదేశేపెట్టుబడి కృషిచేపెట్టుబడి సమస్యను గురించి కూడ ముచ్చటించి లండనునుండి వెట్టుబడిసామ్యము చాకగా ఆప్యతీకుకొనుటవలన హిందూదేశమునకు లాభము గలదని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణ విచారణ సంఘ నివేదికము

రైటు ఆనరబిల్ కామ్రొగారి యభిప్రాయములు
బెంగళూరు, మార్చి 11:—మడ్డిమన్ నివేదికమును గూర్చి రైటు ఆనరబిల్ కామ్రొగారిట్లు చెప్పిరి:— నివేదికము సరిగానే అనుకొనినట్లె యున్నది. అధికసంఖ్యాకులు రాజ్యాంగ గంపరణప్రశ్నను ముట్టరు. రాజ్యాంగభావము ననుసరించియే కొంత యభివృద్ధిచేయుటకు నిబంధన లనుకూలముగా నున్నను ఆశిఫార్సును అభివృద్ధిని పిలుస్తూనేవరకు చేయనిచ్చుటలేదు. అధికారులకు ౦ ద ర కి ని 1929 లో గా యే మియు చేయకూడదనే భావమే మనసులలోనున్నది. స్వల్పసంఖ్యాకులనివేదిక మైనను యితరపరిశీలనలో నుండెడిదిగా లేదు. వీలై నంతలో సంస్కృతికరముగ నేయున్నది. కాని అందువలన యిప్పుడు ప్రయోజనమేమి? కార్యకప్రభుత్వమువారిది కాదు అనునట్లు యెడల రాయో కమిషను నియమింపుమని అడుగుటకు మరొకొన్ని తీవ్రమైన సంస్కరణములు చేయబడుటకు అవకాశముండెడిది. ఇప్పుడు రాజప్రతినిధి యింగ్లాండుకు పోవుటకుగూర్చి ఆందరన్ని విధములుగా అనుకొనుచున్నాడు. లి. బ. ర. లు అభిప్రాయములు గలవాడగుటచే మడ్డిమన్ రిపోర్టు ననుసరించి యేవైనశిఫార్సులను చేయునాయననది యొకసమస్యయై యున్నది. ఆయనకు వాతావరణమంతయు కేతుధూయ్యమై న్నే హితుకుగా బర్మన్ హెడ్డు ఒక్కడే కనబడుచున్నాడు. ఇందువలన మహా త్యాగములే జరుగునో, లేక స్వల్ప కార్యము లేటరుగునో, ఈలోగా లండను లో తెలివి గల ప్రముఖులు కొందరు హిందూదేశ గ్రామపరిశీలనను గురించి ఆర్థికవిచారణచేయ వలెనని తలంచినది. ఇండియామంత్రి యేమనుకొనినను యిందువలన దేశమున కేమిలాభము లేకపోగా హిందూదేశములో పని చేయుచున్న రాజకీయకక్షులకు మాత్రము పూర్తిగా కోపము వచ్చుట నిశ్చయము. ఏదో విధముగా కాలము గడవరలెనయే తలంచియున్నయెడల యంతకోపము రానిదియు యంత డబ్బుమ్రొంగేది కానటువంటి ఘర్షణ వాలోచించినయెడల బాగుండెడిది. (అ. ప్రె.)

మోటారులు డీకొనుట

ఒకనికి యెడమ కాలు విరిగిపోవుట

రంగూను, మార్చి 10:—లాఫోర్డు రోడ్డు కాంటన్ మెంటులో నిన్న రాత్రి ఒక మోటారుబండియు ఒక మోటారు ట్రెసిక్టును డీకొనగా ట్రెసిక్టుమీదనున్న ఎక్కువబల్లరు అను యూరపియనుడు (బొల్లికోపురు అండుకంపెనీ తాలూకుమనిషి) యితరమైన స్వల్పకాయములుగాక యెడమకాల్లోని రెండుయొముకలును విరిగిపోయెను. పోలీసువారు విచారించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక 1817
నం॥ ౪ చందారు తి
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయ విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటకము) నిలులయ, విజయవాడ, ఆంధ్రప్రదేశ్, నెల 12
మిదునానురాగము (పేరుగన్ననల) నెల 12
నరసింహకారికావ్య త్రి (ఆపస్తంబ గృహ్య సూత్రములకు తెలుగు తాత్పర్యముగల స్మార్తగ్రంథము. రు. 1-10-0
రెడ్డిబదర్లు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

బర్మాకాసన సభ

సముద్రముమీదనుండి వచ్చు ప్రయాణికులపైన బన్ను వేయుట బర్మనులుగాని నేరస్థులను వెడలగొట్టుటను గూర్చి తీర్మానములు.

రంగూను, మార్చి 10:—బర్మాకాసనసభ తొమ్మిదిరోజులకుపిమ్మట చేదు మజల గూడెను. సభ్యులుచాలమంది రాతేరు. రోజంతయు సభి కార వ్యవహార పరిష్కారమునకేసినియోగించబడెను. ప్రశ్నల సదిగిన పిమ్మట రాష్ట్రీయ సంబంధమును మూడు సమీక్షలుంటి గ్రాంటులబిల్లులంగూర్చి చర్చించి, యువసంఘముల నిర్ణయమునకుంచబడెను. పిమ్మట 1920 వ రంగూను యద్దెచ్చెమును మంత్ర వ్యాప్తినికొందించుటకు తీర్మాన మార్గకసభ్యునిచే చేబడి యామోదించబడెను.

పిమ్మట సముద్రముమీద వచ్చు ప్రయాణికులపై బన్ను వేయుతీర్మానముపాదించబడెను. సముద్రముమీద వచ్చు ప్రయాణికులపై రు. 5 పన్ను వేయుట, యొకచోటనుండి మఱియొకచోటునకు మాటి మాటికి మాటికి తలపన్ను నిచ్చుట కెగ బెట్టు మా లి వారల చ ర వ్యవహారము నిది యుపయోగించుననియు, ముప్పివాండ్ర ననవసరముగా రాకుండ జేయుటయును జరుగుననిరి. హైందవసభ్యులును, వర్తకసంఘమువారును తీర్మానము నెదిర్చిరి. సవరణ సుపాదించుచు, సర్ యాడంబ్లీ గారాదాయము లేనివారిపైన నేయీ పన్నుబడుననియు, తెలివితేటలగు కూలివారలరాకుండ జేయుననియు, వర్తకమున కభ్యంతరము గలుగుననియు, నాధికముగ మంచిదిగాదనియు జెప్పిరి. బర్మాసభ్యులు తీర్మానమును బలపఱచిరి. జాతీయపక్ష నాయకుడు మాట్లాడుచు, తలపన్నున్నంత కాలము నీపన్ను గూడ నొప్పుకొనవలసినదే యనెను. రుచిగారి సవరణ యోడిపోయెను. తీర్మాన ముపసంఘమునకుంచబడెను.

బర్మేతరులగు నేరస్థులను వెడలగొట్టు తీర్మానము పిమ్మట దేశీయ సభ్యులకు పాదించెను. హైందవ సభ్యులు బలముగ వాడేపించిరి. యెస్. అజమాగారు మాట్లాడుచు దీనివలన హిందువుల నవమానపరచుచున్నారనియు జాతిభేదములను పురికొల్పుచున్నదనియు జాతీయవాదులు హిందువులయొడ నభిమానము జూపకుండుట విచారకరమనియు జెలిపిరి. నారాయణరావుగారు ఆంగ్లపద్ధతులను బర్మాపద్ధతులకును విశోధమనిరి. పి. యల్. చాదరీగారు హిందూదేశమును, బర్మాను విడదీయుటకు ప్రధమావస్థమని యాడేపించిరి.

డిగ్లాన్విల్లీగారు (యురపియకా సభ్యుడు) తీర్మానమును బలపఱచిరి. కాని తీర్మానములోని కొన్ని విషయములను మాత్రమే యాడేపించిరి. జాతీయవాదులు, బర్మాదేశ మన్నిరకములనేరస్థుల కాశ్రయముగాలేదనియు, న్యాయబద్ధుల కిది భయకారణము గాదనియు దెలుపుచు బలపఱచిరి.

పిమ్మట తీర్మాన ముపసంఘునిర్ణయమునకుంచబడెను. సభ రేపటివఱకాపు జేయబడెను. (అ. ప్రె.)

మరణనివేదికము:—మార్చి 7 తేదీతో ఆఖరయ్యోవారములో 1000కి 46.6 మరణించిరి. 35 గురు మహావిద్యుల 2 కలరావల్ల, 1 యింప్రూయంజావల్ల, 35 గురు వికారాకోగమలవల్ల మరణించిరి. క్రిందలేడు యీవారములో, మరణముల రేటు 36.4

అతి పిత్రముచే గలగిన వాంతులకు లేక పిత్ర పాండువకు

అత్యద్భుత నివారిణి

నా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్రసంబంధమైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొదలగునవి పనుపుపచ్చగా మారెను. అందుచే వాడేమితినినను కడుపులో నిలువక వమనముగుంచెను. ఆంగ్ల డొషధములచే గుణము కానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జార్జిటౌను, అర్మీనియన్ వీధి నెం 72 రు గృహమునందుండు మ-రా-రాశ్రీ పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్ద డొషధము ఇప్పించితిని, నాకొమారుడు రెండుదినములు డొషధమునువారివద్ద తీసుకొనినదే వమనములు నిలిచినవి ప్రస్తుతము వానికేలాటి వ్యాధియులేదు.

817 లింగిచెట్టిపేడి, } వ. రఘునాథరావు,
మద్రాసు 11-3-25. } హైకోర్టువక్తీలు, మద్రాసు,

సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికము

రైటు ఆనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యభిప్రాయములు

తెంగుకూరు, 11 మార్చి:— ఇండియా ఆస్సాసియేట్ డుప్రెసర్ వారు కలుసుకొని మాట్లాడినప్పుడు రైటు ఆనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిట్లు చెప్పిరి:

సాంఘికవాద్య వాదనము నిరాకరింపబడుటయు, ఆర్థిక నిన్యూనితానమును పట్టుటగా నమలుల పట్టుటయు, సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికముయొక్క గొడ్డుమోతునమును, అర్హితినిమించి సర్ ఆల్టర్ రహిమాన్ గారి యుద్వేగవిషయము నకలిగియుండేకమును హిందూదేశము కొద్ది కోజులలోనే చూడగలిగెను. కార్మికప్రభుత్వములోను కలనత్ వెడ్జివుడ్డుగారియు క్రియు యితరులయొక్కయు అధికారమును బలపరచుటలో మైసూరిలోని హిందూ కౌంత యుపయోగపడియుండవచ్చును. బలహీనులయొద్ద ప్రస్తుతపు టోరీకావిశ్లేషణల అభిప్రాయమును వారియొక్క వైఖరియు యాజ్ఞాత్మకమైన జర్మనీలయొద్ద జూపబడిన చర్యనుబట్టియు జీవనాయోజనబడిన బట్టియు తెలుపవచ్చును. హిందూదేశముయొక్క రుగ్మత ఆర్థిక మైనదనియు, గ్రామపరిస్థితులను పరిక్షింపజేయుట ముఖ్యపరమనియు ఆంగ్లోయిండియన్ సంఘములద్వారా బర్మన్ హెడ్డుప్రభువు తెలుసుకొనెను. సామ్రాజ్యవాదననభివారి కోరికల ననుసరించి విరస్థాయిగా నిలిచియున్న ఆర్థికసమస్యను పరిష్కరింపు యుద్దేశ్యమే యైనయెడల గొప్పయుద్దేశ్యమే. కాని బహుళ: 1929 వరకు యెట్లో కాలము గడుపుటకై యిది యుద్దేశ్యంపబడియుండవచ్చును. రీడింగుప్రభువు లిబరలువిధానము నామోదించేయెడల ప్రస్తుతము క్రమవారావరణమున ఆయనకవకాశము లేదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకొరకు శాంతియుతమైన సక్రమమైన యుద్వేగము"ని యిచ్చుట నిరంతరశాధికారవర్ధనమువారు మైకెచ్చెన్సుమన్నారు. కాని హిందూదేశములో వికమత్వత లేకపోవుటనుజూచి వారిహక్కులను స్థాపించుకొనుట కిదియే సమయముగా తలంచినట్లు వారిచర్యలలో కనబడుచున్నది. ఇంతకంటే ఘోరము మరెయొకటుండజోడు. బ్రిటిషువారికి సహకారమును జూపుట కై హైందవరాజకీయ ప్రపంచములో తమకుగల స్థానమును చాలవరకు తమ ఆత్మగౌరవమును పోగొట్టుకొన్నటువంటి మహమ్మదీయులను మితవాదులును ఆర్థికశక్తిని వదలుకొనవలెను. తొందరపడినారని గాని దుష్టస్వభావము గలవారని గాని వారినిప్పుడు ధర్మపుత్రుడు సయితము నిందింపజాలడు. స్వరాజ్యవాదులేగాక యాపర్యాయము స్వతంత్రవాదులుగూడ బడ్జెటు డిమాండుల నెంతయోకాలము విచారించజాలరు. స్వరాజ్యవాదులు నిష్ప్రయోజనమైనట్టియు దేశమును బలహీనము చేయునట్టియు తమ మామూలు పద్ధతులను వదిలిపెట్టినయెడల అభివృద్ధి మాచక మైనపక్షము లనికలుసుకొని యొకమటుకు మిక్కిలి తిగిస నమను మానన్న మైవది. ఇప్పుడున్న అసకాశమును అధికారమును పూర్తిగా నుపయోగించిననేగాని అభివృద్ధిని పొందజాలము. ఈసమయము నిద్రావారములలేకుండ యింగ్లాండునందును హిందూదేశమందును ప్రచారము పలు పవలసిన సమయము. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్పొరేషను

నిరంకుశ చర్యలు

ప్రస్తుతము నగరపాలన మొనరించుచున్న మ్యునిసిపలు సంఘమువారి చర్యల శాశ్వతమనవలసినపు డెల్ల మేము చాల చింతపడుచుండుము. వాటొక్కొక్కసారి కడుఅలక్ష్యముగ పనులు చేయు చుండుటచే మిన్నకుండ నరకాశము లేకుండపోవుచున్నది. "కార్పొరేషను కార్యాలయమునకు సమీపమున నొక పురాతనముగ హిందూదేవాలయముకలదు. ఈమధ్య కార్పొరేషను వారా దేవాలయమును పడగొట్టింది విగ్రహమును పగుల గొట్టింది దాని నొక చెత్త బండిలో వేయించి కార్పొరేషను కార్యాలయమునకు పంపించిరి. దేవాలయము అర్చకుడు చాల దూరము అడ్డుపెట్టెను. వారతనిని పట్టుకొని దేవాలయమునుండి బయట కీడ్చివేసి మరల లోనికి రాకుండ నిరోధించిరి." అని సర్వెంటువుప్రకారం ప్రకటింపబడెను. ఈవార్తయే నిజమైనచో హిందువు లందరును ఏకమై కార్పొరేషనువారి చర్యను పూర్తిగా నిరసింపవలెను. (అ. బ. పత్రిక)

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

ప్రజాశాఖ

ఏ. జె. జి. కేంబెల్ గారు గవర్న మెంటు చీఫ్ కలెటరీ యను హె. జి. స్ట్రెన్సు గారు రివిన్యూ బోర్డు సెకండు మెంబరు గాను హెచ్. ఏ. బి వర్మన్ గారు తర్డు మెంబరుగాను నియమింపబడిరి. డిరెక్ట్ ఆఫీసు వాలీసా హెచ్ బహదూర్ గారు తర్డు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గా నియమింపబడెను.

మతశాఖ

విలియం షేరీహార్ డిగ్రాంకి అనంతపురజిల్లా హిందు థూర్ లోను, హేన్సు బార్ కౌన్సిల్ గారికి విశాఖపట్నం జిల్లా జయపూరులోను, విలియం మన్రే షిగారికి అనంతపురం జిల్లా ధర్మవరములోను అలగల చిన్నయ్యగారికి నెల్లూరుజిల్లా కోపూరులోను క్రిస్టియన్ పెర్సన్లు చేయించు అధికార వివ్వబడినది.

న్యాయశాఖ

బి. ఆర్. చెంగారెడ్డి గారు హాన్స్ పేట సబ్ డివిజన్ జూరీ ను డిప్యూటీ సూపరిం డెంటుగా నియమింపబడెను.

లాశాఖ

హేరల్డు ఏన్లస్ డెల్లమిశర్మన్ గారు ఎగ్జామినర్ బోర్డు క్లర్కుడుగా నియమింపబడెను. ఏ. నారాయణపంతులు గారు బందరు సబ్ కోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడెను. పి. ఆర్. గోవిందరావుగారు బందరు అడివనల్ సబ్ కోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ

ఎస్. లక్ష్మీనారాయణస్వామి గారు విశాఖపట్నం ఎవ్వా రెన్సు రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడెను.

డి. పి. డబ్ల్యు శాఖ

జి. ఏ. రంగారావుగారు గోదావరి వెట్టడివిజను అసి డెంటు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

ఎన్. చెంకటస్వామిరెడ్డిగారిని మదకాసు జనరల్ హాస్పిటల్ హానరరీ ఫిజిషియన్ గాను ఎం. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని మద్రాసు పుమెన్ ఆండ్ టెల్లిగ్రాఫ్ ఆఫీస్ కి హానరరీ ఫిజిషియన్ గాను జి. జగదయ్యగారిని మదరాసు కన్వెన్షన్ కి హానరరీ ఫిజిషియన్ గాను టి. కృష్ణమిశన్ గారిని రాయచోటి ఆఫీస్ కి హానరరీ ఫిజిషియన్ గాను నియమించిరి.

హుస్సేన్ మీర్ ఫజిల్లా సాహెబ్ గారు బరంపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమింపబడెను.

హుస్సేన్ హుస్సేన్ గారు బందరు మునిసిపల్ సభ్యుడుగా అల్బోబరు నెలదాకా ఎన్నుకొనబడెను.

విద్యా శాఖ

6 జులై తేదీనుంచి ఫిలిఫ్ ఫర్స్ట్ ఫ్రెస్క్ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ట్రీనింగ్ పాలుగా నియమింపబడెను. రాజుర్లు జాజ్జి గ్రీవుగారు ఆ ఫిలిఫ్ టెడ కాలేజిస్ కాన్సిలు మెంబరుగా నియమింపబడెను.

ఆర్మీ శాఖ

ఏ. ఏ. కన్నర్ గారు కర్నూలు సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు గాను జి. ఎ. సి. బ్రాహ్మగారు నంద్యాల సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగాను నియమింపబడిరి.

ఇన్ కంటాక్టు

ఇన్ కంటాక్టు కమిషనరుగా రీ క్రింది నియామకముల నొనర్చిరి.

1. ఖా|| సా|| అబ్దుల్ హిం సయ్యద్ గారిని గంజాంకు, పి. ఆదివారాయణరావు నాయుడుగారిని విశాఖపట్నంకు, సి. హను మయ్య పంతులుగారిని గోదావరికి, జె. జయరాం పంతులుగా రిని గుంటూరుకు, సి. ఆర్. కృష్ణారావు పంతులుగారిని బల్లారికి, బి.కె. పి. శివయ్యగారిని అనంతపురంకు ఎన్. సింహాద్రి ఆచార్యగారిని నెల్లూరుకు ప్రాబేషనరీ ఇన్ కంటాక్టు ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

కె. సర్దార్ సింగ్ గారు నెల్లూరునుంచి కడప కర్నూలు సర్కిల్కు ఎన్. హెచ్. గోపాలస్వామి నాయుడుగారు బాపట్ల ఇన్ కంటాక్టు ఆఫీసరుగా మార్చబడిరి.

శాసనసభాసభ్యుని ఎన్నిక, కడప

కడపజిల్లా మహమ్మదీయేతరవోటర్లు రా|| బి|| సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు ఖాళీచేసిన స్థానమునకు శాసనసభకు సభ్యుని ఎన్నుకొనవలసియున్నది. కనక 2 మే తేదీలోగా ఎన్నుకొనవలసినది గవర్నరుగారు ప్రకటించిన ప్రకటన దరిమిలా ప్రభుత్వ

మహాత్ముని సంచారము

ఇప్పుడు ద్రవిడ రాష్ట్రమున సంచారము జరుగదు

ఈసారి మహాత్ముడు కేరళ రాష్ట్రమునందు మాత్రమే సంచారముచేసి చెన్నపురికి అటనుండి అహమదాబాదుకు వెళ్లును. 24 వ తేదీన నాయకులను ప్రచారకులను చెన్నపురిలో మహాత్ముడు కలుసుకొని మాటలాడ గోరుచున్నాడు. అన్ని కార్యక్రమ సంఘముల అవ్యక్తులను కార్యదర్శులను యితర కార్యక్రమ నాయకులను తప్పకుండ 24 వ తేదీ ఉదయమునకు చెన్నపురికి మహాత్ముని సంకల్పింప కోరెను. వాంఛనీయమగు వైకమత్వము కొందరిపట్ల కనబడేదుగాన నానా నాయక (రాండుజేషిం) సభజరుగదు. నేను చెన్నపురికి వెళ్లిన వెంటనే మిత్రులకు భోజనము బసల సహాయమును గూర్చి ప్రకటించెదను.

ధర్మాదాయముల చట్టమును వర్మదేవి గురుకులమును గూర్చి నేను తెలిపిన యభిప్రాయములను ఖండించుటను ప్రతిపక్షము మహాత్ముని పేరు నుపయోగించుటకును ప్రయత్నమున్నారు. కాని వారి ప్రయత్నము సాగలేదు. సంవాదము న్యాయముగా జరుగవలెను. నేనిదివరకే మహాత్ముని కేరింగిచియున్నాను. గురుకులములో సహజ జోజనములు చేయవలెనని యిష్టపడిని బ్రాహ్మణులను నిర్బంధించవలెనని నేనెన్నడును తెలుపలేదు. హృదయములు విశాలము కావలెను. ప్రజాప్రతిష్ఠాపనలలో బ్రాహ్మణేతరులవిడ్డలు నివసించగోరనచో వారికి ఆహ్వానము కలుగకుండ చేయవలెనని నేను కోరితిని. ఈ విషయమున సంవాదము జరుగుచునేయుండును. గురుకులములోని భోజనములనుగూర్చి మహాత్ముని అభిప్రాయముని ప్రకటింపబడిన తొలివార్తను చదివి ఎవరను పారబడగూడదు.

మహాత్ముడు ఏప్రిల్ నెలలో ఆంధ్ర ద్రవిడ రాష్ట్రము లలో సంచారము చేయును.

అని ద్రవిడ రాష్ట్ర కార్యక్రమ సంఘాధ్యక్షుడు వరద రాజులనాయుడుగారు నేడు నేలనునుండి తొలివార్త నంపెను.

వంగ రాష్ట్ర మింకముం దేమిచేయవలెను?

కలకత్తా, మార్చి 11:— సర్ జాను కెర్ గారిని వంగ రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగా నియమించుటచే నిన్న సాయంకాలము పురమంధిరమున గూడవలసినసభి యాపుజేయబడెను. ఈలోపున ప్రస్తుతము జరిగినసంగతులనుబట్టి తామికముం డెంటు మెల్గ వలయునో యనువిషయమును హిందూనాయకు లాలోచించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువేంద్రము, మార్చి 11:— తిరువాన్కూరు శాసనసభ నుల సేద గం 11-80 లకు గూడెను. 16 సభ్యులు సభయం దుండిరి. నిన్న సభను వదలిపోయిన సభ్యులు, నిన్న సాయంకాలమే వర్మలపద్ద మహారాజువారిని (రాజప్రతినిధి) గలిసి కొని యాపెతో మనవిచేసికొనిరి. మిగిలినసభ్యులు వినతింకను జరుగుచున్నది. నిశ్చయ మింకను లేలేదు. (అ. ప్రె.)

హెడజాబి పరిస్థితులు

వాహబీలు బాంబులనువేయుట తగ్గుచున్నది. రక్షణను తేసికొనువారు క్రతువులను బారవొంగర్చిరి. బ్రిటిషువారికి నష్టములేయియులేవు.

మువారీ క్రింది నూచులను ఆవిర్భవముమై చేయుచున్నారు. అభ్యర్థులను పేర్కొనుట మార్చి 24 లో జరుగవలెను.

నావికేషన్ పేపర్లను పరిశీలించుట 26 తేదీన జరుగును. ధైరవత్ లీస్టు 27 తేదీన ప్రచురించబడును. కోటింగ్ (పోల్) ఏప్రిల్ 27 తేదీ సోమవారమునాడు జరుగెను.

ఎగ్రికల్చరల్ పెన్సిలండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్

ఎగ్రికల్చరల్ అండ్ పెన్సిలండ్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ యాభ్యుదయ పరించుటకు శాసనసభలో నొక బిల్లు లేబడును. ఆందుకు కారణము లేమనగా యిదివరకు పాత చట్టములోని మరతులు చాలవు. ఆచట్టములోని కార్యసాధనమును సులభముచేయుటకు యాసనసభాధ్యక్షుడు ప్రతిపాదించ బడుచున్నది.

భారతశాసనసభ

సంస్కరణవిచారణసంఘ నివేదికము

రామచంద్రారావుగారు:— మృదున్ రిపోర్టును పట్టించుట కొకదినము నేర్పరచెదరా?

మృదున్ గారు:—వీలులేదు.

సభను నిలిపివేయవలసినదని ప్రతిపాదించెదనని మోతిలాలుగారు నోటిసునిచ్చుట

ప్రతియొక్కజనుని తగ్గించుట వీలులేదని సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెగారు చెప్పట

ధీర్, మార్చి 18:—నాలుగుదినములు వెలువలెనని వాత గ్రాంటుల డిమాండులపై ఓటు చేయుటకు భారతశాసనసభ నేటి యుదయమున తిరిగి సమావేశమయ్యెను.

ఈసమావేశములోనే సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికముపై చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారికి దినము నేర్పరచెదరా యని రామచంద్రారావుగారు అడిగిరి.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెగారు:—మృదున్ గారిట్లు చెప్పిరి.

బ్లాక్టెగారు విచారించి యీసమావేశమున రిపోర్టును గురించి చర్చించుటకు ప్రత్యేకసౌకర్యము లీయగూడదని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఏలయన, యీరిపోర్టువలనమున ఎట్టివిధానము నవలంబింపవలెనో ప్రభుత్వమువారే నిశ్చయించుకొనలేదు. కావున యిప్పుడు దానినిగురించి చర్చించుట నిష్ప్రయోజనము.

ఇంకను జవాబు చెప్పవలసినదని ఒత్తిచేయగా ఆవిధానమును ప్రభుత్వమువారు ఆగస్టు 10 లో నిశ్చయించుకొందురనియు ఆ సమావేశమున చర్చించుట కనుజ్ఞ నిత్తురనియు హామీమెంబరు చెప్పెను.

సభను రేపు నిలిపివేయవలసినదని ప్రతిపాదించెదనని పండిత మోతిలాలుగారు నోటిసు నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

ధీర్, మార్చి 12:—నేడు భారత శాసన సభలో ప్రతియొక్కజనుని తగ్గించుటకు వీలులేదని సర్ బాసిల్ బ్లాక్టెగారు చెప్పిరి. దానిమీద సమాధాన పూర్వకముగ డిప్యూటీ సర్వాసము నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

* * * ఏకత్వమునా రాయభిప్రాయములతో నున్నారు

ధీర్, మార్చి 11:—సంస్కరణ విచారణసంఘ నివేదికనుగూర్చి భారతశాసన సభ్యులలో ఏకత్వమునా రావత్తుమన తగిన అభిమానముతో నున్నారు. మట్లాడగా రామచంద్ర రావుగారును యితర స్వతంత్రులును మితవాదులును మైనారిటీనివేదికను బలపరచిరి. ఇండియా ఆఫీసు సంభాషణసమయమున హైదరాబాద్ ప్రభుత్వమును గాపాడుట కొక రాయభారము యింగ్లాండుకు పోవలెనని అభిప్రాయమునకు అనుకూలభావముతో నుండిరి.

సర్ కాంపుటెల్ల రోడ్డుగారు మంత్రులు సర్వీసులనుండి భక్తిపూర్వకమైన సహకారమును పొందలేదని యిందువలన తెల్ల మగునని తలచిరి. ప్రస్తుతివిధానము ననుసరించి బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమునకు క్రమమైన అభివృద్ధిమార్గ మేదనగా, పూర్వమువలెనే సామ్రాజ్యములో దొరకునటువంటి సమర్థుల నందరిని రిక్రూటుచేసి బలమైన సివిలుసర్వీసును పోషించుటయే యను గట్టినమ్మకము వీరికిగలదు. యంత్రములోనే లోపముండవచ్చు నని కొన్నికొన్నిచోట్ల అభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. కాని దానిని పని చేయించుటవలననే అట్టి లోపములు తొలగిపోవును. గంభీరముగా గట్టు బంబుబడకుండ నున్నటువంటి మైనారటీ రిపోర్టు వాతడు మెచ్చుకొనెను. కాని దాని పర్యవసానములతో నాత డంగీకరింపలేదు.

స్వరాజ్యవారుల యభిప్రాయము పూర్తిగా మైనారిటీ రిపోర్టును ఆమోదించుటలేదు. కాండులేబిల కాన్ఫరెన్సున యేర్పాటుచేయుటయే ప్రభుత్వమువారికి తగినమార్గమని వీరునమ్ముచున్నారు. కొంతమంది సభ్యులు సభను నిలిపివేయవలెనని సభిప్రాయముతో నున్నారు.

ఈసమావేశమున నివేదికమును చర్చించుట కొకదినమును ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుటకు ప్రతిపాదించుటకు సాధారణ చర్చ కనుజ్ఞ యిచ్చు రాజప్రతినిధి యింటిసంబంధమైన అల్ల నెన్ను, కార్యనిర్వాహక సంఘము యిండియామంత్రి యధీనములోనున్న కచ్చి - యాడిమాండులలో యే ఒక్కదానిని గాని లేక మూడింటిని గాని పూర్తిగా నిరాకరించుటకు స్వతంత్రపక్షమువారు తీర్మానించిరి. సంస్కరణములపట్ల అవలంబింపబడుచున్నవి. ధానమునకు చట్ట సమ్మతముగా అసమ్మతిని తెలుపుట కిదియే మార్గమని వీరి తలంపు. (అ. ప్రె.)

స్వతంత్ర పక్షము

డిమాండులను పూర్తిగా

నిరాకరించుటకు తీర్మానించుట

ధీర్, మార్చి 11:— ఇంకను హిందూదేశమునకు సంస్కరణముల నిచ్చుపట్ల యిండియా దొరతనమువారును యిండియామంత్రిగారును బావులున్నవైఖరికి అసమ్మతిని తెలుపుటకు వారవలంబించున్న పద్ధతిని ఖండించుటకును భారతశాసనసభలోనున్న స్వతంత్రపక్షమువారు, ఆధ్యక్షుడు సాధారణచర్చ కనుజ్ఞ నిచ్చుట ఈదిగువ డిమాండులలో నొకదానినిగాని అంతకంటె యెక్కువగా యెన్నింటినైననుగాని పూర్తిగా నిరాకరింపవలసినదని తీర్మానించిరి. ఆడిమాండు లేవనగా: (1) రాజప్రతినిధియొక్క గవర్నరు జేనరలు అల్ల నెన్ను యింటి సంబంధమైన అల్ల నెన్నులు (2) కార్యనిర్వాహక సంఘము, (3) ఇండియామంత్రి యధీనములోనుండి యింగ్లాండులో నగుకచ్చిలు. ఈ ప్రశ్న పక్షమునకంతటికిని సంబంధించినదిగా చేయబడెనగావున సభ్యులు యీతీర్మానము ననుసరించి ఓట్లవ్వవలసియున్నది. ఆధ్యక్షుడు ఒక్కడిమాండుపైననే సాధారణచర్చకనుజ్ఞ నిచ్చినను పైనజెప్పబడిన డిమాండులను మూడింటిని నిరాకరింపవలెనని కొంతమందిసభ్యులు చెప్పిరి. మరికొంతమంది సభ్యులు మరియొక విధముగా తలచిరి. సభ్యులు తమ కెట్లు మంచిదని తోచిన ఆవిధముగా ఓటు చేయవచ్చు నని మజ్జుఖంచెట్టి బి. దాసుగారు తమపక్షమునా రందరికిని తెలియజేసిరి. (అ. ప్రె.)

మహమ్మదీయ పక్షము

భారత శాసనసభ

ధీర్, మార్చి 11:—భారతశాసనసభలోనున్న పార్లమెంటరీ మహమ్మదీయ పక్షమువారు సర్ అబ్దుల్ కేవేయంగారిని ఆధ్యక్షుడుగాను అక్రామ్ హుస్సేన్ యువరాజుగాను కె. అహమ్మద్ గారిని విప్వగాను నెన్నుకొనినట్లు తెలియుచున్నది.

బొంబాయిలో నూలుచందా

తక్కినరాష్ట్రముల నన్నిటిని మించినను నమగ్రముగా లేదు

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులలో 1/3 వంతువారు నూలు చందా చెల్లింపవలసిన వారు సభ్యత్వము గోల్పోయిరి (ప్రకటింపబడెన ఎం. ఆర్. జయకర్ (బొంబాయి స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు, ఎన్. హెచ్. డెల్లంవాలా (భారతపక్ష సభ్యుడు), బి. ఎన్. మోతీవాలా (బహిష్కరణవాది) గార్ల పేర్లుగూడ అప్రటికలోనున్నవి. వీరు తమ పేటలోని కాంగ్రెసు సంఘమునకు నూలు చందాను చెల్లించిరేమో తెలిసికొనవలసియున్నది. సర్జిజివీవీగారు స్వయముగా నూలుచందానున్నారు. (అ. ప్రె.)

బహుమతి రు 600 బహుమతి

6 నోట్లు నోటు ఒక్కటికి రు 1000 గలది (మద్రాసు కరెన్సీ నోట్లు)

నోటుఒక్కటికి రు 100 బహుమతి

యాక్రింద వ్రాశాయుండు నెంబర్లు నోట్లు 9.2.25 దారపోయినది. కనిపెట్టి యాక్రిందు అడ్రసువారు యిచ్చినయడల బహుమతియివ్వబడును.

Table with 3 columns: Serial Number, Amount, and Remarks. Includes entries like T. E. 58/39232, T. E. 58/39234, etc.

జోరావర్ మల్ చంపాలాల్, నవరం బంగారు వర్తకులు, నెం. 104 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మరియొక అరాజకునిలేఖ

ఎంగుయిండియాలో మహాత్మునివ్యాసము

ఎల్లప్పుడును నేను నాయుష్టప్రకారమే పనిచేయుటకు పిలువడం కొంతకాలము నాకునుకూలముగా నాండెనుగాన కొంతకాలము ప్రతికూలము కలిగినను నేను చింతింపగూడదు. నా అవసరము కలదని నాకు తోచినంతకాలము నేను రాజకీయముగు దేశనేవను విరమింప పిలువేదు. నేను చేయవలసినపని ముగిసిన యెడలను నేను నిరర్థకుడనైనను అప్పుడు నన్ను మూలగూర్చుండ బెట్టెదరు. అంతవరకును నేను దేశనేవను చేయుచు అరాజకవిషయము దేశమునకు హాని కలిగింకకుండ నిరంతరమును విరుగుదునందు చేయజునే యుండవలెను. అరాజకవ్యవస్థలో నున్నవారు యీద్రోహపుపనిమీది గ్రామములకేగి అచట గాడాంధకారనిమగ్నులుగా నున్న కొట్లకొలది ప్రజలకు ప్రకాశమును ప్రసాదింప గూడదా? ఆంధ్ర యోధ్యోగులను వారికి తోడ్పడు భారతీయులను వధించుటకు పూనుకొనుటవలన నీవిదాహము పెరుగుచునేయుండునుగాని ఎన్నటికిని ఉపశమింపదుగాన నీదురుద్యోగమును మీది గ్రామములలో దేశనేవ చేసినవారి ఆశయును దేశాభిమానమునుగూడ సార్థకయులు కాగలవు. (ప్రాణములను తీయుటకంటె భావములను మార్చుట చాల ఘనకార్యము అని నేటి (18 వ తేది) ఎంగు యిండియా పత్రికలో మహాత్ముడు వ్రాసెను. (అ. ప్రె.)

తంజావూరుజిల్లా బోర్డు

పాఠశాలలలో హిందీ నేర్పుట

తంజావూరు జిల్లా బోర్డువారి ఆధీనమందున్న అన్ని పాఠశాలలలోను హిందీని నేర్పవలెనని తీర్మానము జోర్డునభలో ఆమోదింపబడెను. అందులకు 2520 రూపాయల నొసంగుటకు కోరబడెను.

పంజాబు గవర్నరు రగిపెట్టెలయంత్రశాలనుదెలుచుట

లాహోరు, మార్చి 11:—పంజాబు గవర్నరు మహాలక్ష్మీయగ్నిపెట్టెలయంత్రశాలను తెలుచెను. ఇది పాటియానా సంస్థానపు దివాను సర్దయా కృష్ణకాపురీగారును, మఱి కొందఱు వారి స్నేహితులును గలసి లాహోరుకు 4 మైళ్ళలో నున్న సాదరయను చిన్న పట్టణముందు స్థాపించిరి. పాటియానా మహారాజుగారు జూడవచ్చినవారిలో నొకరు. గవర్నరు ప్రస్తుతము సముద్రముమీదనుండి దేశమున దిగును తియగు వాటిపై పన్ను వేయుటచే (తనకుగూడ నీ పన్నునందు సంబంధము గలదు) హిందూదేశమున నిధియభివృద్ధి నొందవచ్చుననియు, నట్టి సంపదర్శములం దీపరీక్షమపంజాబులో బాగుగ నభివృద్ధి నొందుననియు, నట్టియభివృద్ధికి సర్ద దయాకృష్ణకాపురీగారు, మిత్రులు ప్రథమ కారకులగుదురనియు చెలిసి, యంత్రమును తెలుచెను.

పిమ్మట గవర్నరు యంత్రమును జూచెను. సుపూర్ణముగ నమర్చబడి పనికి తయారుగానుండుట కంతయు నంతసేమచెను. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత, దేవాంగమహాజనసభ

రాగల ఏప్రిల్ 11, 12 తేదీలలో సభజరువులకు, ఉత్సాహముతో ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రజలప్రయత్నములు సాగించుచున్నారు. చెన్ననగర సమీప గ్రామములకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శులును, ప్రయాణము, చేసి కొంతధనమును నేకరించుకొనివచ్చిరి.

ఆయాప్రాంత్యములందుండు, సంఘములు, ప్రముఖులు, తేలులవ్రాయుచున్నారు.

కలకత్తా, బొంబాయి, రాజధానులలోగూడా అచ్చట ప్రముఖులు, వారి భావలలో అచ్చొత్తించి, కరపత్రముల పంచిపెట్టుచున్నారు.

ఇంతవఱకు ఆంధ్రము, అటవము, ఇంగ్లీషు, కన్నడము, మరాఠీ, భాషలలో ప్రచురణ జరిగియున్నది. ఆయా రాజధానిలోనుండు సుప్రసిద్ధపత్రికలకు వ్రాసియున్నారు. మహాసభసమావేశమగుటకు, ఇది, ప్రథమముకావున కొందరికి. ఈ మహాసభనిషయము, తెలియక పోవచ్చును. తెలిసిన సోదరులు, దయచేసి దెలిపి మహాసభ విజయమునకు తోడ్పడవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

పమ్మి స్వామి శెట్టి బి. ఏ.

వైకంలో మహాత్మునిదినచర్య

క్విలనుకు బయలుదేరుట

నిన్న 11వ తేదీన వైకంలో వాలంటీరులసభ జరిగినది. మహాత్ముడధ్యక్షత వహించిన వలంటీరుల ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చెను. పిమ్మట దేవాలయముల కమిషనరు రాజరాజవర్మ గారితో మాటలాడెను.

అలెప్పేకు వెళ్లుట

నిన్న మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగు వారు అలెప్పేకు బయలుదేరిరి. వేలకొలది ప్రజలు మార్గమున బాహుదీరి నిలిచి జయధ్వని లావించిరి.

సాయంకాలము 6 గంటలకు వారు అలెప్పే చేరిరి. అచట నొక జట్టిని బాగుగా అలంకరించి అచట ప్రముఖులను ప్రజలను చేరియూండిరి. మ్యూనిసిపలు ఛైర్మన్లు కే. పి. పన్నెక్కరుగారు మహాత్ముని స్వాగత మొసంగి భుష్పమాలను సమర్పించెను. అచట చేరిన మ్యూనిసిపలుకాన్సిలరుల నందరిని గొప్ప పార్టీనర్లకుడగు నాకోజీ నరేంద్రాచార్యగారిని అజన భార్యను వెనుకటి మునిసిపలు ఛైర్మన్లు రావుబాబుదారు కే. పి. కృష్ణయ్యగారిని పన్నెక్కరుగారు మహాత్మునికి పరిచయం గావించిరి. పిమ్మట వారిని సనాతనధర్మవిద్యాలయమునకు చేరిన ఆన్నపూర్ణేశ్వరమునకు గొనిపోయిరి. అచట బస ఏర్పరచబడెను. వేలకొలది ప్రజల పట్టికి పరుగిడసాగిరి. అదివరకే అచటనుండిగడ నెడములేకుండా ప్రజలు నిండియుండిరి. మహాత్ముడు వేదికపై గూర్చుండగానే కరతాశ్చర్యములు చెలగెను. పన్నెక్కరుగారు సన్మానపత్రమును చదివిరి. అంతలో గొప్పవర్షము ప్రారంభమైనందున మహాత్ముని ఉపన్యాసము జరగలేదు. అచటి ఎజవాలు గూడ సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నిన్న రాత్రి 10 గంటలకు వారటనుండి క్విలనుకు బయలుదేరిరి.

క్విలనునాయకులు ఎదురేగుట

అలెప్పేకును క్విలనుకునుగడగమున్న త్రిశుక్లపూజా గ్రామమువద్ద నేడు (12 వ తేదీ) అరుణోదయమున నాయకులు మహాత్ముని కలసికొనిరి. నేడుదయమున 7 గంటలకు వారు క్విలను చేరిరి. పోలీసుకమిషనరు పిట్టు, జిల్లామేజిస్ట్రేటు కే. నారాయణపండాచార్య, దివాను షేర్షాను మ్యూనిసిపలుచేయిర్మను నగు బారిష్టరు ఎన్. పద్మనాభ పిళ్ల, సెవన్మజిస్ట్రేట్ భూతలంగంఅయ్యగార్లు మహాత్ముని స్వాగత మొసగిరి. పిమ్మట మహాత్ముని గుర్రపుబండిలో నెక్కించి ఊరంతయును చూపించిరి. పిమ్మట ప్రజలు క్రిక్కిరిసియుండిరి. ఇనుపవంటెనలు కచేరీలోడు పెద్ద బజారుమీదుగా కంటోనుమెంటు మైదానముకు వెళ్లిరి. అదట మ్యూనిసిపలువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. దానికి మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

“ఆస్పృశ్యత కేరళమున భిన్నరూపముల తలచుచున్నది. సంస్థానమువారు నిన్నుజాతులకు పలువిధముల సహాయముచేసిరి గాని ఒకవారిని ఒకమనుష్యుడు నడువనూడదని విధిండుట చాల ఆశ్చర్యమును కలిగించుచున్నది. పూర్వార్థర పకాయణలు చాలకాలము నాతో మాటలాడిరి. వారివాదములకు నాభావ మేమియును నూరలేదు. వారిపద్ధతి సహజదోషభూయిష్టముగా నున్నది. నేను వారికిమాడు నూచనలను చేసితిని. ఇప్పుడు ప్రపంచమున దలిమతములన్నియును గూడ పరివర్తనస్థితిలోనే యున్నవి. కఠినపరీక్షల కాగినగాని నిలువజాలకున్నవి. వేదములలోను పురాణములలోను కల విషయములలో పోతువాదమునకు నిలువని వానిని వెంటనే తిరస్కరింపవలెను. ఆస్పృశ్యతనుగూర్చి కాస్త్రప్రమాణమును చూపుడని నేను కోరితిని హిందువులిప్పుడు జాగరూకత వహింపనిచో హిందూమతమే అంతరించి పోగలదు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమున ఆస్పృశ్యతను రూపుమాపువరకును మీరు కాంతి నొంద గూడదు. జాతీయపాతకాలలో నూలుపడుట నేర్పవలెనను తీర్మానము శాసనసభలో నామోదింపబడినందులకు వారిని నేనభినందించుచున్నాను. దానిప్రకారము వెంటనే పనిని ప్రారంభింపగోరెదను. దేశీకార్యమును తొలగించుటకును వ్యవసాయవారులకు యితరారాయమును కలిగించుటకును సమర్థమైనది రాట్లమొక్కటియేగాన దేశమునందంతటను ఎల్లవారును మరలనూలువడుక నారంభింపవలె ననియే నేనుకోరెదను. ద్రవిడదేశపున్నీంపలె, కేరళదేశపున్నీంపిక్కిలి పాడుగుగల చీరలను కోరుట

లేదు. కేరళమును కప్పటకు చాలినంతమాత్రపుచీరలనే ధరించుచున్నాను. ఇది చాల ప్రశంసనీయము. పీరు తెల్లనిచీరలను ధరించుట మరింత జ్ఞానునియము తెలుపు పరిశుద్ధతకు చిహ్నము. పీరు మాంచెట్లరు కాల్మికోజుట్టును ధరించుచున్నందులకు మాత్రము నేను చింతించుచున్నాను. అహమదాబాదు మిల్లుల కాలికోను గూడ ధరింప గూడదు. అసాములో స్త్రీలందరూను బట్టలునేసెదరు. కేరళస్త్రీలుగూడ దానినేర్యుకొనవలెను. మీరందరూను శుద్ధభుద్ధులనే ధరింపవలెను. అని మహాత్ముడు నుడిచెను. వారుదయము 10 $\frac{1}{2}$ గంటలకు క్విలనునుండి వర్నాలా (జనార్దనం)కు బయలుదేరిరి. మహారాణి గారచటనే యిప్పుడు నివసించుచున్నారు. (ఆం. ప్రె.)

నల్లెజ్జి నదిమీద డామును కట్టుటకై

పునాదిని వేయుట

సర్ మాల్కాం హెయిహిగారు చూడబోవుట
లాహోరు 11 మార్చి:—సల్లెజి నదిమీద “రెన్యూలేబరు ఆఫ్ యిస్లామ్” అను పేరుతో నొక డామును కట్టునిమిత్తము బహారల్ పూరు నవాబు పునాదిని వేయుటను చూచుటకై 9 తేదీ సోమవారమునాడు సర్ మాల్ కాం హెయిగారు లాహోరు నుండి జహానపూరునకు పయనములో నున్న యిస్లాముకు చూడబోయిరి. గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చునప్పుడు ఆకట్టవము యొక్క ప్రాముఖ్యమును గురించి మాట్లాడుచు దానికి కావలసిన సామర్థ్యతయనిచ్చి సంస్థానమునకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు సాయముజేసిరిని నవాబుగారు చెప్పిరి. ఈపనిలో మేము పాల్గొనుటవలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని నావంతునకును గల బాంధవ్యపరిత్రలో నొక శకమేర్పడుచున్నది. బ్రిటిషువారికిని బహారల్ పూరునకును మూడ లాభము కలుగునట్లుగా ప్రకృతిసాధనములను స్వాధీనములోనికి తెచ్చుటలో మేమును చేతులను కలిపితిమనగా మాయొక్కిన్నేహము కేవలము యధర్థమియందే గాక కాంతి యభివృద్ధిమూలములలోగూడ నున్నదని యర్థమిచ్చుచున్నది. అని తుదకు వారిట్లుచెప్పిరి:—ఈడాముకు యిస్లామ్ అనే పేరుండుట దానిభావ్యభివృద్ధికి శుభమును నూచించుచు నా నొక ప్రత్యేకానందమును కలిగించుచున్నది. మహాత్ముడియవత మే విధముగా తన యనుచరులైన లక్షలకొలది జనులకు ప్రాణమును ఉత్సాహము నిచ్చుచున్నచో ఆతవిధముగా యిస్లామ్ అనే పేరుపెట్టుకొన్న యిడాముమూడ యెండి మాడిపోయియున్న అనేక వేలమరలములకు ప్రాణము నిచ్చునని నేను ముందే తెలిసికొనగలగు చున్నాను.

10 తేదీన గవర్నరును బహారల్ పూరునవాబును కలిసి నులేమాంకికి ప్రయాణమైపోయిరి. అచ్చటకే ప్రత్యేకరైలుబండిలో పోయిన పంజాబుకార్యనిర్వాహకసభ్యులను పంజాబు శాసనసభ్యులు చాలమందియు వారిని కలిసికొనిరి. అంతిమందు ఆపనులకు తనిఖీజేసినపిమ్మట గవర్నరుగారు పాపట్టన్ రెన్యూలేబరుకు పునాదిరాతినివేసిరి. పనిముగిసినపిమ్మట, సల్లెజివాల్లీక్కిము గొప్పప్రాంతెన్నియూ దాని నూహించుటకే యింజనీరింగ్ తెలివితంతయు నుపయోగించబడె ననియు, అది పూర్తియైనట్లయిన యింజనీరుగారిరకై చేయబడినపనులలో నది మరియొకటిగా నగుననియు బాహుచెప్పిరి. ఇంతేగాక గడచిన యిరువైయ్యేడు సంవత్సరములలో పంజాబునందు భాగ్యము క్రమక్రమముగా పారుచున్నట్లును భౌతికప్రపంచమున అభివృద్ధిగాంచినట్లును అన్నిటికంటె ముఖ్యముగ జానపదులందు సాంఘికరాజకీయపరిష్కానము కలిగినట్లును యీపని పూర్తియైనట్లయిన మరియొక నిదర్శన జేర్పకును. పిమ్మట బహారల్ పూరునవాబు తూర్పుసాదీక్వియా రిన్యూలేబరుకును పోర్టువట్టుకాటవలకును శంఖుస్థాపన జేసిరి. (ఆం. ప్రె.)

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

దక్షిణ హైదరాబాదు

తిక్కనసోమయాజి జన్మదినిత్సవము
రక్కాక్షి సంవత్సర ఫాల్గుణ బహుళదశమి గురువారమునకు సరియగు ౧౯ వ మార్చి ౧౯౨౧ (౧౯ ఆర్టిశివమాస ౧౩౩౪ ఫస్తి) నాడు సాయంత్రము 5 $\frac{1}{2}$ గంటలకు నిలయము విరమించు “భారతము సాంప్రదించిన కవిప్రభావమును తిక్కనసోమయాజి వర్ధంతి”కి శ్రీ తిరుపతివేంకటేశ్వరకవులలో నొకరును ప్రఖ్యాత చక్రవర్తి వేంకటాశ్రీ శతావధానిగారు ఆధ్యక్షతవహించి “శ్రీమహాభారతము”ను గురించి యుపన్యసించెదరు.

నామపల్లి గారీశంకరవర్మ,
గౌరవ కార్యదర్శి.

మదరాసు వార్తలు

స్టేడరు పరీక్ష:—ఏప్రిలు 17 తేదీనుంచి 24 తేదీ వరకు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో స్టేడరు పరీక్షలు జరుగునని యావారపు గెజెట్టునందు ప్రకటించబడినది.

మదరాసు కేంద్రవరద సహాయనిధి:—వైసిఫి యొక్క కార్యనిర్వాహక వర్తమువారి సభ శేపు వై ఎం.సి.డి. భవనములో 5-80 గంటలకు జరుగునని కార్యదర్శి తెల్పుచున్నాడు.

మలయాళీగ బో:—మలయాళీగ బో మొబర్ల సాధారణసమావేశము 14 తేదీ 5-80 గంటలకు నేపియల్ హాల్లోనందు కార్యనిర్వాహకవర్తమువారి నొనర్చిన నిబంధనల చర్యింపుటకు జరుగును.

పి. హెచ్. జగదీశచంద్రగౌరు:—ఈహర్షి నెల 22 వ తేదీ చెన్నపురినుంచి, బెంగళూరువార్తమున హిందూపురమునకు వెడతెదరు. మరియు ఏప్రిల్ 6వ తేదీ ఉత్తరహిందూస్థానమునకు ప్రయాణమయ్యెదరు.

భూతదయోపన్యాసము:—ఎన్. సి. రంగస్వామయ్యగారు ఎగూర్పుప్రెసిడెన్సీ ట్రయినింగ్ స్కూలులో వచ్చేగురువారం (19 తేదీ) బిల్ బిల్ పరాంకుశంనాయకుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద లాంతరసహాయమున భూతదయనుగూర్చి యుపన్యసించుదురు.

రాకపోకలు:—సి. డబ్ల్యు. ఎఫ్. గిల్బర్టగారు ఢిల్లీ నుంచి మదరాసుకువచ్చిరి. వర్నన్ దంపతులు మదరాసుకువచ్చిరి. ఎఫ్. ఎం. కిక్, డబ్ల్యు. హెచ్. జేన్ మదియియ్యరు ఆమెకి కాస్త్రీలు బొంబాయినుంచి వచ్చిరి. వీరు ఇండియాలో సంచారము చేయుదురట.

రైలుపై నుంచి పడుట:—ఈకోజన తిరువత్తూరు నుంచివచ్చుబండిలో తలుపుకడనిలుచుని తొంగిచూచుచుండగా దేశీకారాయనునతడు ప్రంభముతగిలిన డెను. దవడలపైగాయములు తగిలెనగాని వెంటనే జనరల్ ఆస్పత్రికి తొనిపోయెను.

నీటిలో మునిగి చచ్చుట:—టి. వి. శేషగిరియ్యగారు సోదరుని అల్లుడగు టి. ఎన్. శేషస్వామయ్యగారు బి. ఏ. టి. ఎల్. (నాగపట్నం)లో స్వామివాదిగా ప్రఖ్యాతిగడించినవారు) సముద్రమున పడి మరణించిరి. శవము నిన్నగుర్తింపబడినది. చాపుకారణము తెలియదు. విచారణసలిపి పోలీసు వారు నీటిమరణముని నిర్ధరించిరి.

సప్తమాంధ్రాయుర్వేద సమావేశావస్థాన సంఘసభ:—వై సభ చంద్రభానుషిధి కోమలేశ్వరం పేటలోనున్న ఆయుర్వేద కళాశాలలో శుక్రవారం 6 గంటలకు సమావేశ నిబంధనల నేర్పరచుటకు జరుగునగాన ఆవస్థానసంఘ సభ్యులై టి. రామారావులని అచట లక్ష్మీవతిగారు (కార్యదర్శి) ప్రాయోచున్నారు. అదిగాక 5-80 గంటలకు

భారత వైద్యసంఘమువారిసభ
గూడ కొన్ని ముఖ్యవిషయములు చర్చించుట కచ్చటనే సమావేశమగునని గూడ ప్రకటించుచున్నారు.

శ్రీ మారుతీ పుస్తక భాండాగారము

మారేడుమాక (జెజివాడ తాలూకా)
మా భాండాగారమునకు యానుభవ మిరాళిరామశ్రీ శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి నారాయణప్రసాదబహద్రులు (గుంటూరు డిప్టికల్ కలెక్టరు) గారు శ్రీరాజావాసిరెడ్డి భానుప్రసాదరావు బహద్రుగారు, ఇంక కొంతమంది పెద్దలు, విద్యార్థులు విచ్చేసి తగిన సహాయము చేసినందులకు కడుసంతోషము.

కరపత్రములు అన్నవేయించి ఎల్లరకు పంచిపెట్టుచు ప్రచారము సల్పుచున్నారు. ఉచితపాఠశాల బాగుగానే జరుగుచున్నది.

మా భాండాగారముకరపున అన్ని భాండాగారములకు జగన్నాథీయము, నీతిరత్నానలి, నక్షత్రముల యను గ్రంథములు 0-4-0 ప్లిట్లు పంపించిన ఉచితముగా పంపించెదము.

కొద్దికాలములో “శృంగారపద్మరత్నావళి, మల్లిఖార్జున తారావళి యను గ్రంథములు వెలువడగానే భాండాగారములకు వితముగా నిచ్చుటకు సంసిద్ధులమై యున్నారము.

యేజెల్లి శ్రీరాములు చౌదరి
కాగంనది

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 12-వ తేదీ

గురువారము

కాంగ్రెసు:

లోక లుబోధులు

లోక లుబోధులను వశపరచుకొనుటకు, ఆంధ్ర దేశమునం దీనమయమున ప్రబలప్రయత్నములు జరుగుచున్నందుల కెంతయు సంతసించవచ్చును. మ్యూనిసిపల్ సంఘములు కేవలము పట్టణములకు సంబంధించినవి. లోక లుబోధులు గ్రామములకు సంబంధించినవి. మ్యూనిసిపల్ సంఘములను వశపరచుకొనుట కిదివరకే ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని లోక లుబోధుల విషయమై కాంగ్రెసుసభ్యు లింకను తగు శ్రద్ధవహించుటలేదు. ఇప్పుడు వివిధ భాగములందును లోక లుబోధుల ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుసభ్యు లభ్యర్థులుగ నిలువబడుచున్నారు. ఓటరులు వీరి నెన్నికొని, కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగల గౌరవమును సార్థకపఱచెద రని విశ్వసించెదము. స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములు, ఇంతవరకును నామ మాత్రములుగనుండి అధికారవర్గపు హుకుములను చెల్లించుటకు సాధనము లగుచున్నవి. ఈసంఘము లందు స్థానికముగాని, స్వపరిపాలనముగాని మృగ్య మగుటచే, వీరినామము నేతిబీరకాయవలె పరిణ మించుచున్నది. గ్రామోద్యోగులు ఎన్నికలకు నిలచి విజయము గాంచుటయు, గ్రామప్రతినిధులు అధికారులకు వినయవిధేయులై ప్రవర్తించుటయు సామాన్య మగుటచే, యీ సంఘములు నిర్లక్ష్యము లై బరగుచున్నవి.

అధ్యక్షులు సామాన్యముగ నధికారులుగ గాని, ప్రభుత్వనియమితులుగగాని నుండుటచే, ఇయ్యది అధికారసంఘము లనుభ్రాంతి బాడముచుం డెను. ఇటీవల పరిస్థితులు కొంతవరకు చక్కబడి నను, తాలూకాబోర్డు లన్నిటికిని అధ్యక్షుల నెన్ని కొను హక్కు ఇంకను గలుగలేదు. జిల్లాబోర్డులు పెక్కులు ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులచే నలంకరింప బడుచున్నవి. సంస్కరణములక్రింద, లోక లుబోధుల పరిపాలన మభివృద్ధి జెందుటకుమారుగ, ఎప్పటివలెనే స్తంభించియున్నది. స్వాతంత్ర్య వాతా నరణమును సృజించుటకవకాశము గనుపించుటలేదు. జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహపరచినతప్ప. దేశీయ వైద్యముపై నభిమానము జూపగూడదు. కద్ద రును వ్యాపింపజేయుట దోషము. దేశనాయకులను కైకొనించుట పాపము. లోక లుబోధుల స్వాతంత్ర్య మీతగున భంగపరుపబడుచున్నది. ఇట్టిదుస్థితినుండి బయటపడవలెనను, లోక లుబోధులను కాంగ్రెసు సభ్యులు వశపరచుకొని స్వాతంత్ర్య వాతావరణ మును వ్యాపింపజేయవలయును. స్థానికసంఘములు తమధర్మమును తిన్నగ నిర్వహించునెడల, స్వరాజ్య నేర్పక దారిజూపును. ప్రజలకు స్వపరిపాలనయందు శిక్షగఱపును. స్థానికాభిమానమును, గ్రామస్థు

లలో గలుగజేయును. గ్రామప్రజలలో విశేషప్రభో ధము గలిగించి, తమశక్తిని తాము గుర్తించునటుల పురిగొల్పును.

లోక లుబోధులలో జాతీయవాదులు ప్రవేశించినదాదిగ, మద్యపాననిషేధమునకై ప్రోద్బలము గలుగుచున్నది. తమ వశమందున్న తాటిచెట్లను కల్లుగీత కిచ్చుటకు, యీసంఘములు సమ్మతించక పోవుటచే, గ్రామప్రజలకు మహిమకారము గావించుచున్నది. ఇంకను బలముగ ప్రయత్న ముల జరిపి, పాత్రోగారు కోరినరీతిని ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుట కీసంఘములు బూనుకొ నుచో, మద్యపాననిషేధ మతిత్వరితముగ సిద్ధింప గలదు. ఇటులనే నిర్మాణకార్యక్రమమునకు లోక లుబోధులు విశేష ప్రోత్సహ మొనగగలవు. పాతశాలలలో రాటములను బెట్టింపవచ్చును. కద్దరునిర్మాణమున కితరవిధముల తోడ్పడవచ్చును. తాలూకా, జిల్లాబోర్డులకు సంబంధించిన పాత శాలలలోనికి నిమ్మజాతుల బాలురను రానిచ్చియు, బావులలో నీరు దీసుకొననిచ్చియు, వారి విద్యాభి వృద్ధికి తోడ్పడియు, అస్పృశ్యతను నివారించ వచ్చును. ప్రజలలో సంఘీభావమును పురిగొల్ప వచ్చును. కాంగ్రెసు ఆదర్శములను సఫలపరచుట కిట్లుండులు లేక పోలేదు. ప్రభుత్వనిరోధము అడుగడుగునకును ప్రత్యక్ష మగుట సహజము. కాని, లోక లుబోధులు ధైర్యము వహించి, తమ నిశ్చయమును కొనసాగించుచో, ప్రభు త్వమువారు అనవసరముగ జోక్యము గలుగజేసి కొనుట మానుకొందురు. లోక లుబోధులందును, పురపాలకసంఘము లందును, కాంగ్రెసుసభ్యులు కేవల కౌరవముకొరకు గాని, వేడుకకొరకు గాని ప్రవేశించుట లేదు. ప్రజలపై నధికారము చలా యించుటకును, అధికారుల మన్ననలబడయుటకును, వీరు సభ్యత్వమును వాంఛించుట లేదు. ప్రజాసేవ నెనర్చుటకే, వీరు సభ్యులుగ బోవుచున్నారు. ఆ సంగతిని వీ రెన్నటికిని మరువలేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులనుండి కైకొనెడి ప్రతిజ్ఞయం దీవిషయము స్పష్టపరుపబడుచున్నది. కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును స్థానికసంఘముల ద్వారా నిర్వహించుటయే, వీరి ప్రధానధర్మము. ఇందుల కెట్టి యవకాశములు గలవో వాని నన్నిటి నుపయోగించి, స్థానికసంఘ ముల నామమాత్రస్థితిని దొలగించుట యావశ్య కము. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రారంభమయిన ఆందో శనము సఫల మగుగాక యనియు, ఓటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ఎన్నుకొని, ఉత్కృష్ట ప్రజా సంస్థలై గల భక్తి భావమును కను బలపఱచెద రు గాక యనియు హెచ్చ రించెదము. ఈ సందర్భమున నొక విషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. కాంగ్రెసు పక్షమున స్థానికసంఘములలో నేమి, శాసనసభలలో నేమి, ప్రవేశించుటకు కుతూహలము జూపుచున్నపుడు, కాంగ్రెసుసభ బలముగ నున్నగాని ప్రయోజన ముండదు. ప్రజలలో నధిక సంఖ్యాకులు కాంగ్రెసుసభ్యు లగునటుల జూడవలయును. ఇందుల కన్ని పక్షములవారును తోడ్పడుట యావశ్యకము. కాంగ్రెసుసభ్యు లగుటకు, డబ్బు చందా బదులు నూలు చందా నిర్ణయింపబడినది. ఈ చందాను

సమకూర్చుటకు స్వల్పకాయకష్ట మవసరము. ఈ మాత్రము కష్టమున కోర్వలేనివారు, స్థానికసంఘ ములలో నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమున కెటుల తోడ్పడగలరు? స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై కష్టముల నెటుల సహించగలరు? ఇకనయినను మాంద్య మును ఉపేక్షను ఆవల విరజిమ్మి, శ్రద్ధాభక్తులతో కాంగ్రెసును బలపరుపవలయును. వెనుకటికన్నను నెక్కుడుసంఖ్యలను సభ్యులుగ తప్పకజేర్పవలయును. కాంగ్రెసు బలపడు కొలదియు, కద్దరునిర్మాణమున కును అత్యంతప్రోత్సాహము గలుగుచుండును. కాంగ్రెసు బలహీనముగ నున్నంతవరకు, స్థానిక సంఘములును నిరుపయోగముగ నుండకతప్పవు. స్వరాజ్య, బహిష్కారపక్షములను భేదము లేక కాంగ్రెసుబలమును పెంపొందించుటకును, స్థానిక సంఘములలో జాతీయ కార్యక్రమము కొనసాగు నటుల జేయుటకును ఎల్లరును కలసి కృషిచేయవలె ప్రార్థితులు.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఆశాభంగము

మడ్డిమెనుకమిటి రిపోర్టు, జాతీయవాదుల కా శాభంగము కలిగింపజాలదు. వీలనన, యీకమిటి వారితోకన్నను వేరుగ ప్రవర్తించెదరని ఎవరును తలచియుండరు. వీరి విచారణపరిమితియే, కడు సంకుచితముగ నుండెను. ఏవియో కొన్ని నిబంధ నలను మార్పులతో వీరు సరిపెట్టెదరని దూర వృష్టిగలవారు భావించియుండిరి. కాని మితవాదుల కెప్పటికప్పుడు ఆశ లేర్పడుచుండును. నెచుకటి అనుభవములను వీరు అతిత్వరితముగ మరచుచుం దురు. మడ్డిమెను కమిటీరీపోర్టుమూలమున, సంస్కరణవిధానమును మార్చి వీలగునని, వీరు గంపె డాశతో నుండిరి. స్వతంత్రపక్షనాయకులగు జిన్నా గారు సయితము, ఆట్టి యాశబెట్టుకొని విచారణసంఘమున బ్రవేశించిరి. కాని తానొకటి దలచిన దైవమొకటి దలచె నను సామ్యమున శ్రీని వాసశాస్త్రిగారి ఆశలన్నియు అడుగంటినవి. ఇంతటి యన్యాయము జరుగునని వీ రూహించరయిరి. తుదకు విషాదకథ జరిగె నని శాస్త్రిగారు వగచు చున్నారు. మితవాదులును మహమ్మదీయులును సహకారపు టాశను విడనాడవలెనని వీరు బోధించుచున్నారు. సహకారముకొరకు హైందవ రాజకీయ ప్రపంచమున, మిత వాదులు తమ పరువు ప్రతిష్ఠలను పోగొట్టుకొని రట. ఆత్మగౌరవమును సయితము కోల్పోయిరట. ధర్మరాజసయితము, మితవాదులు తొందరపడి రని గాని, అసహనము జూపిరనిగాని నిందింపజాల రట. పాపము అధికారవర్గము నే తీరుననయినను జేరదీయుటకు, మితవాదులు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము లయ్యెను. జాతీయ వాదుల కెప్పుడో దెలిసినపాతము వీరి కిప్పుడు గోచరించు చున్నది. రీడింగుప్రభువుగా రొకవేళ హిందూదేశ మున కుపకారముజేయదలచినను, ప్రస్తుతప్రతికూల వాతావరణమునందు, ఎట్టి యవకాశమును లేదని, శాస్త్రిగారు ఛాటుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వ హృదయము నెరిగిన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఊరక నిరాశజెందువారుకారు. వారికి తగినకారణము గను

పించియుండవలయును. గడువు సంవత్సరమువరకు, సంస్కరణములను మార్చు రని తెల్ల మగుచున్నది. మైనారిటీ రిపోర్టును ను, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని గోరక, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము బనికి రాదని మాత్రము జెప్పినది. రాష్ట్రములందు ద్వంద్వప్రభుత్వ పనికి రాదని జెప్పచు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు పాక్షికభాగ్యతను సూచించినది. క్రమక్రమముగ స్వపరిపాలనాభివృద్ధి జరుగవలయునట. ఇట్టి భీతియు జడుపును, మితవాద దృక్పథఫలితములు దప్ప వేరు గావు. కేంద్రప్రభుత్వమున భాగ్యతను ప్రవేశపెట్ట కుండ, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును కొనసాగించుట దుర్లభము. మైనారిటీ రిపోర్టు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి కయినను తృప్తిగలిగింప లేదు. లేబరుప్రభుత్వ మధికారమునందున్నచో, మైనారిటీ రిపోర్టు నంగీకరించిన నంగీకరించు యుండ వచ్చును. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వముమాత్రము ఒక అడుగుయినను ముందుకుపోరని, శాస్త్రిగారికి సమ్మతముగలదు. ఈజిప్టు, రుమ్యా, జర్మనీ, జీనివా లలో కన్సర్వేటివులు ప్రవర్తించినరీతి గాంచిన, శాస్త్రిగారి సమ్మతము మరింత స్థిరమగుచున్నది. అబ్దుర్ రహీంగారి నియామకము విషయమునగూడ కన్సర్వేటివులు క్రమముగ ప్రవర్తించి, మరియొకరికి గవర్నరుపదవి నొసగిరి. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు ఈసమయముననే, గ్రామోద్ధరణము కోరుచున్నాడు. వీరి యుద్దేశ్యము సరియగుచో, మంచిదే. కాని సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరచుటకు, నూతనా భ్యంతరము నొకదానిని సూచించుచో, మిగులగర్హ్య మనుటకు నందియములేదు. భారతీయు లికమీద ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకుని, తమ ముక్తి కొరకు కేవల బ్రిటీషు ప్రభుత్వముపై నాధారపడు వైఖరిని మానుకొనవలయును. తమ కింతవరకును జరిగిన పరిభవమును శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే పర్ణించుచుండగ, సహకారపద్ధతివలన లాభము లేదని వేరుగ జెప్పవలయునా? ఇకనయినను స్వయంసహాయముపై నాధారపడి, స్వాతంత్ర్య మును పొందుటకు భారతీయులేకదీక్షతో పనిజేయుట యత్యవసరము. శాస్త్రిగారిందుకు తోడ్పడుట మేలు. కాని వీరికింకను స్వరాజ్య పక్షపక్షతులు బనికి రావు. ఇంకను వీరు ఇంగ్లండులో ఆందోళనము నలుప వలెనని గోరుచున్నారు. ఇంగ్లండుకుబోయి మొర లిడిన, కన్సర్వేటివు హృదయము మారునని, వీరికింకను ఆశగలదా? మడ్డిమెనుకమిటీరిపోర్టు వెనుకడుగువైచుచున్న స్వతంత్రపక్షము వారికి గూడ మరల చురుకు పుట్టించినది. దీనిని చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన యవకాశ మీయనిచో, రాజప్రతినిధిగారి ఇంటిఖర్చును, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వవ్యయమును, ఇండియామంత్రిజేయ వ్యయ మును నిరాకరింప నిశ్చయించిరి. తాటాకుల చప్పుడులకు కుండేళ్లు బెదురునా యని, నిమనమున కొకమారు స్వతంత్రపక్షమువారు అలకజెందుటయు మరుక్షణ మేదియో దొరికెనని మరియొకయు, నిష్ప్రయోజనములు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగువరకు, బడ్జెటును నిరాకరించుటకును స్వల్పలాభములను త్యజించుటకును వీరు ప్రతిసబట్టిన మేలుగనుండును. దేశపరిస్థితులందు, మరల సందిగిసితి జనించినది. స్వరాజ్యము మెరులిచ్చెదరను ఆశ మితవాదుల

కయినను అడుగంటినది. స్వాతంత్ర్యవాదు తెల్ల రును కాంగ్రెసుసభయందుజేరి, కాంగ్రెసుకార్య క్రమమును కొనసాగించుట కన్నను, బలవత్తర మగు సాధనము గనుపింపదు. ప్రజాశక్తిని బల పరచుట మేలు. కాలయాపన జరుగుకొలదియు, ప్రజాశక్తి క్షీణించి, అధికారవర్గబల మధికమగు చుండుట సహజము.

మద్రాసు శాసనసభ: జాతీయవాదులు

రాబోవు మద్రాసు శాసనసభయందు, బడ్జెటు గ్రాంటుల సందర్భమున, తీవ్రచర్చ జరుగనున్నది. సప్లయలను నిరాకరించుటకు తీర్మానము లంప బడినవి. ఎక్సైజుపద్ధతిగూర్చి బలమగు చర్చజరుగక మానదు. సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధము గూర్చి పట్టుదల జూపబడుట సహజము. పోలీసుశాఖా వ్యయమును తగ్గింపవలయునని కోరబడును. మార్చి మాసాంతమున, మంత్రుల వేతనముల సందర్భమున త్రాన్సుఫర్డుశాఖా పరిపాలనముగూర్చి చర్చించుటకు ఇరుపక్షములవారును సంసిద్ధులగుచున్నారు. అన్నిప్రాంతములలోను జాతీయపక్షమొకటి బయలుదేరుట శుభసూచకము. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములనుగాని, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములనుగాని పాటింపక, జాతీయధర్మమును పెంపొందజేయుటకు, జాతీయపక్షము కృషిసలుపు చున్నది. శాసనసభలందే గాక, శాసనసభలకు వెలుపలగూడ సాంఘికవైషమ్యమును పోద్రోలుట యత్యంతావశ్యకము. వర్ణవ్యవస్థా భేదములనే ప్రధానముగ నుంచుకొని, బనిచేసెడి పక్ష మొకటి బయలుదేరి దక్షిణహిందూదేశమును చాలకాల ము కలవరపెట్టెను. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర విభేదములనుండి చెన్నరాజధాని బయల్పడుటకు మార్గ ముగలదా యని నిరాశజెందునంతటిస్థితి సంభవించెను. కాని, మరల అనుకూలపరిస్థితులు ప్రబల సాగెను. జాతీయపక్ష మధిక సంఖ్యాకుల నాకర్షింప మొదలిడెను. రాబోవు శాసనసభలో, సాంఘికద్వేషము కొనసాగవల యునా, లేక జాతీయభావము బలపడవలెనా అను ప్రశ్న మరల ముందుకువచ్చును. జాతీయభావము ప్రబలి, చెన్నరాజధానియందు బెరిగిన సాంఘిక కల్లోల మణిగి పోవుటకు, జాతీయపక్షములకు ప్రోద్బల మొనగుట ముఖ్యము. చెన్నరాజధాని యందు దేశభక్తి అర్హస్థాన మాక్రమించుట యవసరము. అనుకూల పరిణామముకొరకు దేశ మెదురు జూచుచున్నది.

సమాధాన నిరాకరణము

గాంధీమహాత్ముని సమాధాన సూచనలను, వైకంఠందలి పూర్వార్చార పరాయణులు నిరాక రించుట శోచనీయము. మహాత్ముడు సనాతనధర్మ మునందభిమానము గలవాడనుట నూతనవిషయము గాదు. అతడు, ప్రాచీనాచారముల ననవసరముగ మూలద్రోయునని ఏరును తలంపజాలరు. అమా నుమమును, సంఘవిశాళకరము నగు అస్పృశ్యతను తొలగించి, నిమ్నజాతులకు మానవులకుండదగిన కనీసపుహక్కుల మెనకవలయుననియే, అతడు గోరు చున్నాడు. మహాత్ముడు మూడు సూచనల గావించెను. ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనుట మొదటిది. ప

చాయతీరెంపదది. పండితోత్తముల శాస్త్రపరిశీలన మూడవది. ఈమూడు మార్గములలో నేదియు బనికి రాదని, పూర్వార్చార పరాయణులు నిరాకరించుటచే, పమాధానప్రయత్నములు తాత్కాలిక ముగ విఫలమయినను, నిరాశజెంద నక్కరలేదు. ప్రథమ ప్రయత్నమగుటచే, వైకంఠందలి ఉన్నత జాతులు తమద్రస్తిను నిలుపుకొన నెంచియుందురు. కాని వైకంఠ సత్యాగ్రహవలంబులపట్ల రానురాను ప్రజల సానుభూతి ప్రబలమగుచున్నది. తిరువాన్కూరు సంస్థానమయినను, నిమ్నజాతుల హక్కులను గుర్తింప మొదలిడినటుల, దివానుగారి ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. అందుచే, పూర్వార్చార ప్రియుల నయినను, అంత్యజాతుల మొర లాకర్షింపక మానవు. సత్వధర్మములు తుదకు జయము గాంచకమానవు.

సుభాషచంద్ర బోసుగారు

సుభాషచంద్ర బోసుగారి నింకను నిర్బంధము నుండి విడువకుండుట, బెంగాలు పరిపాలనావిధాన మున కవమానకరము. ఎట్టిహేతువును తెలుపకుండ అశ్వేనుజేసి, విచారణజేయకుండ, నిర్బంధించుటవలన, ఆనేతు హిమాచలపర్యంతము అశాంతి ఎటుల బెరిగెనో జెప్ప నక్కరలేదు. ఆర్డినెన్సు చట్టమును నిర్బంధించుటకును, రాజ్యాంగసంస్కరణములకు సున్న జట్టు టకు ను, పరస్పరసంబంధము లేకపోలేదు. సుభాషచంద్రబోసును, అధికారవర్గము నిర్బంధించి నను, ప్రజ లాతనిని దోషియని ఎంచుటలేదు. వీరికి అరాజకోద్యమముతో సంబంధము గలదని, ప్రజా లెవరును భావించుట లేదు. స్వరాజ్యపక్షందోళన మును నిరోధించుటకే, బోసుప్రభృతుల నిర్బంధము జరిగెనని, గాంధీమహాత్ముడు మొదలు సామాన్యుల వరకును భావించుచున్నారు. కలకత్తా కార్మి కేషనువారు సుభాషచంద్ర బోసుగారిని ఉద్యోగ పదవినుండి తొలగింపక, నెలపు నిచ్చి ఆత్మగౌరవ మును నిలుపుకొనిరి. ఆనెలపును మరి మూడుమాస ములవరకు పెంచిరని, నేటి తంతివార్తలు దెలుపు చున్నవి. దేశభక్తుల నిర్బంధములు వారిపై ప్రజ లకు గల గౌరవము నింకను నధికముజేయుచున్న టుల నిశ్చయ మగుచున్నది. అధికారవర్గ ప్రయ త్నము లెటుల విఫలము లగుచున్నవో ఇందును బట్టి కనుగొనవచ్చును.

కలకత్తా కార్మి కేషను

సుభాషచంద్ర బోసుగారికి మరి మూడునెలలనెలపు నిన్న 11వ తేదీ సాయంకాలము కలకత్తా కార్మి కేష ను సభ జరిగినది. కారాగృహమున కంపబడిన ప్రధానకార్యనిర్వాహకోద్యోగి సుభాషచంద్ర బోసుగారికి మరి మూడునెలల వరకును నెలపు నొసగవలెనను తీర్మాన ముమోదించబడెను. (ఆ. నె.)

రెవెన్యూ, యెక్సైజు శాఖల ఖర్చుల సంగీకరింప కుండుతీర్మానము

కుంభకోణము, మార్చి 10:—వచ్చే మదరాసు శాసన సభలో రెవెన్యూ, యెక్సైజు శాఖలకు ఖర్చులను పూర్తిగా సంగీకరింపకుండుటకు పంతులు అయ్యరు యమ్ యల్. సి. గారు తీర్మానము నుపహించురు. రెవెన్యూ ఖర్చులు నొప్పు కొనకుండుటకు, గారణ మేమనగా, పప్లయలకు ముందు బాధ లు నివారించువలయునను ప్రధానసూత్రమును మనకునకు జెప్పుటయైయున్నది. ఎక్సైజు ఖర్చులు నొప్పుకొనక పోవుట కుదగరాదుమేమన, పూర్తియగు నిషేధము కొనసాగించుటయైయున్నది. అధిక చిక్కులేవియు రాకుండుటకై, యున్నతో ద్యోగీయుల జీతముల దగ్గించియు, తదితర విధముల సర్వనము ననిరి. పోలీసుశాఖలోగూడ 10 లక్షల తగ్గించుటకు తీర్మా ముమోదించురు.

నిశ్చయము

భారతదేశము

నల్లమందు వర్తకవిధానము

ఇండియా కార్యాలయ ప్రభుత్వమువారు
జోక్యము గలుగ జేసికొనరు

లండన్, మార్చి 9:—1895 లో నల్లమందు విషయమై రాయలు కవిమనుచారు దెలియజేసిన యభిప్రాయముల ననుసరించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ నల్లమందు వర్తక విధానమును అవలంబించిరి. ఆయభిప్రాయములు ఎంతయో అనుభవముతో గూడుకొన్నవి. దీనివలన ప్రజలకు ఉపద్రవము లేకుండ నల్లమందును వాడుటలో ఏర్పడినది. నల్లమందును పాగు నల్లమందు ఒడంబడిక ననుసరించి తేయవచ్చును. ఈ అధికారముతో ఇండియా ప్రభుత్వమునకు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు బర్మిన్ హామ్ ప్రభుత్వ అడ్డురాకనియు వింటర్ ను ప్రభుత్వ దెలియజేసెను.

నల్లమందు ఎగుమతి

బ్రిటిషు ఇండియాలో 1928 లో 1887000 పాసుల నల్లమందును ఉత్పత్తి జేసిరి. దీనిని ఇండియ ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యక్ష 2 ఒడంబడికలమీద 4954 పైలెటుల ఒక్కొక్క పైలెట్ 140 పాసుల చొప్పున విక్రయించిరి. పయాం, సింహళము, హైయిట్సు, హంకాంగ్, బ్రిటిషు ఉత్తరవార్షియా ప్రభుత్వములకుగూడ విక్రయించిరి. కలకత్తాలో 8000 నల్లమందు పైలెటుల జలంబేసిరి. మకావో, చెంచు ఇండోచీనా, జపాను, సారవాకు, బుమైదుల కెనువలెజేసిరి. గాడ్చిరంలో 180 పాసుల మాన్యైను, హైద్రాబాద్ కేటను దయాయజేసిరి. ఇందులో ఇండియాలో 92 పాసులు 10905 రూపాయలకు విక్రయించిరి.

అవమానమును గల్గించు

నేరములు-రహస్య విచారణ

లండన్, మార్చి 10:— నలుగురికి తెలిసిన అవమానము గనుండునను నేరములను రహస్యముగ విచారించవలెనని కామన్సుభలో తీర్మానము బ్రిటీష్ బెట్టు జోయింట్ కమిషన్ గారు ఆశీర్వదించిరి. రహస్యముగ విచారించిన, నష్టమని తెలుపుటకు హిక్కుగారు 'ఎ' అనువారి యభియోగమును దృఢాంతరముగజూపిరి. 'ఎ' అనుకొని ఇండియాలో అందరికి దెలియననియు ఒక ఇంగ్లండులోనే దెలియదనియు జెప్పిరి. ఇట్టి నేరములను తగినట్లు పరిష్కారముజేయుటకు కొరతలతో గొట్టించుట అవసరమనిరి. తీర్మానము అసలే త్రోసివేయబడెను.

కర్తవ్య ప్రభువు

ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నుండుట

లండన్, మార్చి 10:—కోజంతయు విక్రాంతిలేక అలసటబడినను ఆరోగ్యము తృప్తికరముగనే యభివృద్ధి గాంచుచున్నదని కర్ణాటక ప్రభుని వైద్యుడు దెలియజేసెను.

కర్నాటక గారి ఆంక్షను

దొంగించుట

లండన్, మార్చి 10 —కర్నాటక గారి తీర్మానముపై కామన్సుభవా రందరును కర్నాటక గారిపై హాపుగారు విధించిన ఆంక్షను దొంగించిరి.

సమిష్టి ఉక్కువ్యాపారము

లండన్, మార్చి 10 —ఇండియా ఇనుపఉక్కు కంపెనీతో తాత్కాలికముగ కలిసి బనిజేయుటకు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. హాల్ కొమరులతో జేసికొనిరి.

ప్రషియా ప్రధానామాత్యుడు

డాక్టరు మార్కుగారినే మరల ఎన్నుకొనుట
బెర్లిన్, మార్చి 10:—ప్రషియా ప్రధానామాత్యునిగ డాక్టరు మార్కుగారిని ఎన్నుకొనిరి.

ఇంకొకసమాధిని గనుగొనుట

ఈజిప్టు నాల్గవంకపు రాజులసమాధిని ఆమెరికను పురాతన ప్రచారక సంఘమువారు గనుగొనిరి. చెక్కుచెదరకున్నదట. సెక్రేటోరాజు సమాధిగా నుండవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. కాని డాక్టరు రిస్సింగారు దానిని శిఖరము సెన్సుగారి సమాధిగావచ్చు ననుచున్నారు.

జర్మను రిచర్చకు అధ్యక్షపదవి

ప్రజాస్వామ్య పక్షవాదులు అధ్యక్షులుగ
బయలుదేరుచున్నారు

సెంటరు పార్టీవారు డాక్టరు మార్కుగారి నెన్నుకొనెదరట. కమ్యూనిస్టు లిదివరకే దాదాపుగాగారి నేర్పరుచుకొనిరి. రైటుపక్షమువారు హెర్బార్టుగారిని నిర్ణయించుకొనిరి.

డీవెలరాగారి ఏర్పాటు

బ్రుసెల్సుకు రాగూడదనుట

బ్రుసెల్సు, మార్చి 9:—బెల్జియను ప్రభోధక ఉద్యమ సంఘమువారు డెవలరా గారిని ఆహ్వానించి బ్రుసెల్సులోను తన్వనింపవలెననిగోర బెల్జియం ప్రభుత్వమువారు డెవలరాగారిని బ్రుసెల్సులో ఆహ్వానించరాదనిరి.

ఉత్తర ఐరిషు పార్లమెంటు

ఎత్తివేసెదమనుట

లండన్, మార్చి 10:—నేడు బెల్జియన్ ఉత్తర ఐరిషు పార్లమెంటును ప్రారంభించునపు ఆంగ్లాండ్ ప్రభుత్వ పార్లమెంటు నెత్తివేయుటకు మంత్రిగారిని ప్రకారము అంగీకరించి తనని దెలియజేసెను.

సరికొద్దయినపు అల్పరూప్రజలకు తమయభిప్రాయములను దెలియజేయుట కవకాశమునిచ్చుటకే యని గవర్నరు దెలియజేసెను.

డాక్టరు సన్ యత్ నేనుగారు

నానాటికి క్షీణించుట

కింగ్స్, మార్చి 11:—డాక్టరు సన్ యత్ నేనుగారి ఆరోగ్యము పూర్తిగ చెడిపోయినది. బ్రతుకునాలేదాయని భయపడుచున్నారు.

సోవియటు-ఆఫ్ఫినిస్థాను

లండన్, మార్చి 8:—విచిరక గారు ప్రాచ్యపమస్యలనుగూర్చి టైటిల్ ప్రసాదించిరి. ప్రాచ్యదేశములందున్న బ్రిటిషు పంటకుబడిని తొలగించుటకు సోవియటు సభాప్రయత్నించవలెననిరి. ఆఫ్ఫినిస్థాను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు వర్తకపుటా ఒడంబడికను జేసికొననున్నారనియు దానివలన స్నేహపాపములు బలపడుననియు దెలియజేసిరి.

దొంగినియును బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును విడనాడనందుటచే నలుగురుబడి తగ్గిపోవుచున్నదనిరి. అంగ్లో ఆమెరికను వ్యవహారములందు చీలిక గల్గుచున్నది. బ్రిటనుమీద డబ్బునిమి త్రము ప్రాంతు ఆధారపడుటచే సోవియటు ప్రభుత్వముతో స్నేహమును ఏర్పరుచుకొనుటకుష్టమిటుతేవున్నదనిరి. కాని ఇప్పుడు అది జరుగు ననుచున్నారు.

సామాజ్యవాయు వార్తాప్రచారము

ఇండియా, దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా లకు వాయువార్తలను బంపుటకు వీలుపేషనుల సేర్పాటుజేయుటకు ఫలములను నిర్ణయించలేదని పోస్టుమార్టరు జనరలు దెలియజేసెను. ఈ ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి పేషనులను గట్టుటకు ఏర్పాటుజేయువరకు నిశ్చయించబరచుననిరి. కాని నవంబరు ఆఖరుకు కనడాతో వాయువార్తాప్రచారమును గుర్తు కొకవీలుపేషనును పూర్తిజేసెదమనిరి.

సముద్ర తంతివార్తలను మామూలు తంతివార్తలను విడదీయకుండుట జాగులేదని రాబర్టుగా రాజేపించిరి.

చైంది ఋణము

ఇంకను ఏమియు లేలేదు

లండన్, మార్చి 8:—చైందివారు తమ రీయనలసిన అప్పులనుగూర్చి చర్చిలుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. పూర్వము కంటే ఎక్కువగ ఏదియు లేలేదు. ప్రత్యక్ష రాయబారములను సల్పవలెననిరి. ఒక్కోజాలో ఈసమస్య పరిష్కారము గావాలనిరి.

చుట్టలపై పన్ను

ఇండియా కష్టము

బరువునుబట్టి చుట్టలమీద పన్నులను విధించుటచే తక్కువ ఖరీదుగల ఇండియాదేశపు చుట్టలకు నష్టముగ నున్నదనియు ఎక్కువ ఖరీదుగల విదేశపుచుట్టలకు ప్రతిబంధకము లేకున్నదనియు అట్టిచిక్కులు లేకుండ పన్నుల సేర్పాటుజేయవలెనని కామన్సుభలో దెలియజేయ ఆలోచించెదమని చర్చిలుగా నిరి.

కుర్దుల తిరుగబాటు

నిష్ట వకారులు తరుమబడుట

కాన్స్టాంటినోపిలు, మార్చి 10:—దయాజేకీరు దగ్గర గొప్పపోరాటము జరిగెను. విప్లవకారులు గొప్పనష్టములతో చెడలగొట్టబడిరి.

తేయాకపంట బాగులేదు

1924 లో పండిన తేయాక తక్కువ రకముగ నున్నదనిరి. 1928 తేయాకను బాగుచేసిన 1924, 1925 లో తేయాక పంట బాగుండుననిరి.

వచ్చేవారమునుండి తేయాక చిల్లరధర తగ్గవచ్చును. తరువాతగూడ కొనువారుండవు గాన తగ్గిపోవును.

బ్రిటిషు ఒడంబడిక ఏర్పాటులు

లండన్, మార్చి 8:—చాంబర్లెను హెరియటు సంభాషణలచే ఎవరికిని ఉపద్రవము లేకుండు విధానము సేర్పాటుజేయలేకపోయిరి. బ్రిటిషువారిలో భిన్నాభిప్రాయములు లుండుటచే అంగ్లో బెల్జియం ప్రాంతో ఒడంబడికను ప్రస్తుతము ఆలోచించుట మంచిదిగాదని హెరియటుగారితో చాంబర్లెను గారు దెలియజేసిరి.

జర్మనీ ఇటలీని తేర్చి జేసికొను ఒడంబడికను నిరాకరించునన్నను పోలండు దానివలన లాభము లేదనుటచే చిక్కులు గల్గునని హెరియటుగారు వ్యక్తీకరించిరి. సరిహద్దును ఒడంబడిక ప్రకారము మార్చును అభయమునేగాక ట్రిటనుతో జర్మనీ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు వీలనుననియు పోలండుకు ట్రిటనుగ నుండుననియు చాంబర్లెను గారు దెలియజేసిరి. చాంబర్లెనుగారి వాదము హెరియటుగారికి నచ్చినది. జకోస్టావియా, పోలండును తేర్చుకొనుటకు హెరియటుగారు సమ్మతించిరి. జర్మనీ ముందుగ తన సదుద్దేశ్యములను దెలుపుటకు జాతిసమితిలో జేరుటకు దరఖాస్తు బెట్టవలెననిరి.

మాల్దీవులలో కుట్ర

పదమూడుగు సుల్తాను కొడుకు

కొలంబో, మార్చి 7:—మాల్దీవులకు పూర్వము సుల్తానుగా నున్న ఆతని కొడుకు ఇక్కడకు వచ్చుటకు అనుమతించిచ్చిరి. ఇతనికి సుల్తాను అనుమతి ప్రకారము స్వాగతమొసగిరి. లేని పోని ఆశలను ఇతనికి గలుగజేసిరి. కుట్రలను బహుటకు ప్రారంభించిరి. ఇది ప్రభుత్వమువారికి దెలిసెను. కుట్రదారుల సంఖ్య 24 మంది. ప్రస్తుత మందున్న సుల్తానును తొలగించుటకు ఇతే సమయమని నిశ్చయించిరి.

కా మాల్దీవు ప్రభుత్వమువారి గూఢచారులు కుట్రలో జేరి యుండుటచే కుట్రదారుల తక్షణము ఆరెక్టుజేయబడిరి.

మాల్దీవు ప్రభుత్వమువారు విచారణను ప్రారంభించిరి. నాయకులను ప్రవాసమున కంపిరి. తక్కినవారి నిరాయుధులుగ జేసిరి. కదలకుండ జేసిరి. రాకొమరుని సింహళమునకు ప్రవాసమున కంపిరి.

జా ర్మి యా ప న్న లు

నిర్ణయము

టైప్స్, మార్చి 10:-పత్నీలను నూటికి 40 చొప్పున దగ్గించి...

చీనా అంత్యకలహము

స్వాతంత్ర్యము ఆక్రమించుకొనుట

క్యాంటన్, మార్చి 11:-చెక్-చింగ్ నాని, మింగ్, పారిపోయిరి...

ఓడలను జర్తనీనుండి గొనుట

లండన్, మార్చి 7:-ఉదయం 11/30 పర్సన్ విట్టి కంపెనీవారు...

నాకానిర్యాణపనివాండ్రు ప్రతినిధులు ఈకంపెనీని బహిష్కరించెదమని భయపెట్టుచున్నారు.

బెజవాడ శ్రీ మైలవరము

బాలభారతి సమాజమువారు మచిలీపట్నం కొత్త హాలులో

శనివారం 11-3-25 వ తేదిన

సా విత్రి నాటకమును

ప్రదర్శింతురు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి

ప్రకటన

ది 1-4-1925 తేదీ లగాయత్తు వకసంవత్సరమునకు జిల్లా బోర్డు స్టీమరు డిపో, హైలెన్ అనుస్థానంలో 1906 నంబరు...

సదరు టెండర్లు నీలకంఠంలో 500/లు అయిదు పందల రూపాయలతో దాఖలుచేయవలెను.

ది 19-3-25 తారీఖు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు కాకినాడలో వున్న జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారి వల్ల గాని...

ఈస్టీము ఫెర్రెలున్న యూస్టీముబోటు పర్యేనున్న సదుపాయములకు కావలసిన టెక్టు వగయిరా యావత్తు సంజాయిషీయన్న మరతులున్న కాకినాడలోని జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో...

జిల్లా బోర్డు ఆఫీసు, ఎమ్. వెంకటరత్నమునాయుడు, కాకినాడ, గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు.

సర్దారు హంతకుడు

తప్పు నొప్పుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 11:-సర్దారు హత్యపర్యవసానమున కొంత కాలముక్రింద ఆరెష్టు చేయబడిన మహమ్మదీ దను నాతడు...

"1919 భారతశాసనము

మార్పవద్దు!"

సర్ రాబర్టు హరనుగారి యుపన్యాసము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 11:-సర్ రాబర్టు హరనుగారు హిందూ మతంలో 'భారతసమస్య' ను గూర్చి డిప్లొమ్యాను గా విచించిరి.

ఆక్షన్ నోటీసు

హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేషరు మదరాసు

అర్డినరి బరిజన్ ల్ సివిల్ జూరిస్ డిక్షన్, సి. ఎన్. నెం 874/1923.

వాది:-కె. ఆత్మనాథయ్యర్. Vs ప్రతివాది:-సి. సోమసుందర ముదలియారు

1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4 తారీఖున వ్యాజ్యములో ఉత్తరువుచేసిన డిక్రీను నెరవేర్చుటకున్న, 4-9-24 లో విక్రయమునకుగాను ఉత్తరువుచేసిన డిక్రీను నెరవేర్చుటకుగాను ఈ క్రింద కనుబరిచిన లాటులను ఇందు వివరించిన స్థలములలో హైకోర్టు అఫీషియల్ రెఫరి ఏలములో అమ్ముదురు.

లాటు నెం. 1.

1925 మార్చి నెల శుక్రవారము 20 తారీఖున సాయంత్రం 4-30 గంటలకు చింతాద్రిపేట స్వామినాయకన్ పీఠిలో 86 నెంబరుగల గృహమును భూమిను, ఆగృహములోనే ఏలమువేయుదురు.

లాటు నెం. 2.

1925 మార్చి నెల శుక్రవారము 27 తారీఖున తిరుత్తని గ్రామములోనుండు చావడియందు సాయంత్రము 2 గంటలకు చిత్తూరుడిస్ట్రిక్టు తిరుత్తని గ్రామములో 189/2/12 కులీలు విస్తీర్ణమున్న సర్వే నెంబరు 151/156, 595/611, 595/611, 695/711 న్ను గల వ్యవసాయభూములను ఏలములో అమ్ముదురు.

ఇందుకోరికు కావలసిన సేల్ ప్రాక్ట్ మేషన్ కాపీలను అఫీషియల్ రెఫరిగారి ఆఫీసులోనున్న, మైలాపూరు, కచ్చేరిగోడులో 81 నెంబరు యింటిలోనుండు వాదియొక్క వక్త్రీలువద్దనుండియు వుచ్చుకొనవచ్చును.

టి. ఎమ్. రామస్వామి అయ్యర్, వాదియొక్క వక్త్రీలు. మద్రాసు.

చూడుడు! పాండురంగ సి నీ మా చదువుడు!!

బెనర్జిపేట ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా

మాతనముగా నిర్మించబడిన ఈహాలులో ప్రతిదినము రెండుఆటలు సాయంత్రము 6 1/2 గంటలకు రాత్రి 9 1/2 గంటలకు ప్రారంభము.

గుర్రా వెంకటయ్యచౌదరి.

ఈశేజురు.

2-8-25

వేదభాష యందలి సౌందర్యములు

జనరాజదాసగారి యువన్యాసము

దీప్యజ్ఞానసమాజమునందలి ప్రముఖులలో నొకరగు జనరాజదాసగారు, నిన్న సాయంత్రము. పచ్చయ్యప్ప కళాశాలయందు డాక్టరు అవినీతిగారి యధ్యక్షతక్రింద "వేదభాషయందలి సౌందర్యములు" అను విషయమును గురించి యువన్యాసించిరి.

ఉపన్యాసము

వేదముల కాలమునను-కావ్యములు రచింపబడిన మధ్య కాలమునకును సంస్కృతసారస్వతమునం దపారమగు తారతమ్యము గనుపించుచున్నది. సంస్కృతకావ్య రచనాకాలమున - దీర్ఘ గంభీర సమాసములవైశిష్ట్యము దాస్తత్విగన్వించును. కాళిదాసు వంటి కవిగూడ నీయాస్త్ర సత్విగమింపజాలకపోయెను. కావ్యకాలమునందు, కవులు-కృత్రిమసౌందర్యముల కొరకెక్కుడు ప్రయత్నించెదలెను. వేదకాలము నందెట్టిదిగానను. ఆకాలమున, కవిత్వమున సహజత్వ మధికముగ గాన్పించును. వేదకాలమునను ఉపనిషత్తులందును, రెండుపదములకంటె నెక్కువగల సమాసములు వెదకినను గాన్పింపవు. అందుచే వానియందు సహజము గు భావపరిణామ మధికముగ గాన్పించును. కాళిదాసుగూడ, సమాస రచన మనం దెక్కువయై తానాహు ను గన్నరుచును. వేదకాలపు కవులయందు, ముందు భావోద్రేకము బొంగిపొరలివచ్చి వారు వానిని రచించిరి. కావ్యకాలపు కవులయందు, ముందు ఆలోచన, తరువాత దానిఫలితముగ భావోద్రేకము గలుగును. దీనియందు గల సౌందర్యము కృత్రిమమైనది. ఈపనిషత్తులు, బ్రాహ్మణములను జదువునపుడు వాని పదరచనలయందు గల సహజ సౌందర్యము చే మనమున కొకవిధమున నానందము గలుగుచుండును.

వేదకాలమునకు సంబంధించిన గ్రంథములలో షర్లనలు, భావములు, ప్రకృతితో నవిశాభావసంబంధమును వ్యక్తీకరించుచుండును. ఆకాలపుగ్రంథరచయితలగు ఋషులు మొదలగువారు అదవులయందు, ప్రకృతికి మధ్యను నివసించుచుండుట ఇందుకు కారణము. అందుచే ప్రకృతియందుగల సౌందర్యమంతయు వారి భావములయందు గూడ ప్రతిబింబించుచుండును. ఇది వానియందు గమనింపదగిన నుండరము గుణము.

తరువాత సహజ్యాసకుడు - వేదములలో "ఉచన్యు" "నూర్వాప్తయము" "పర్వస్వప్రకేప" మొదలగు కొన్ని భాగముల భాషాంతరీకరణముల నుదహరించి వానియందుగల "ఉపమ"లకు ప్రకృతితోగల సంపూర్ణకృతను వివరించిరి.

క్రైస్తవమతము మనుష్యులు క్రూరులనియు, పాపులనియు నిరంతరము బోధించుచుండును. "యద్భావంతర్భవతి" యనువిధమున నిరంతరమట్టి మత సమ్యక్ములతో నుండుట చే మనుష్యుడు క్రూరుడును పాపియు నగుచున్నాడు. ఇట్టివల పాశ్చాత్యదేశములందు "సోకల్బులలివి"ని గురించి నూతనసిద్ధాంత మేర్పడెను. ఇది అమెరికాదేశమున దిప్పడు ఆధికముగ వ్యాపించియున్నది. ఈసిద్ధాంతము ప్రకారము ఎవ రేరితిగ భావించినయెడల వాచారీతిగా నగుదురు. తాము మంచివారమని యనుకొనుచుండినవారు మంచివారే యగుదురు. ఇది వేదకాలపు గ్రంథములయందు దివివరకే గలదని నిరూపించుచు అధరర్య వేదమునుండి ఉపన్యాసకు డొక భాగమును చదివిరి.

గొప్పగొప్ప ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతముల నుపనిషత్తులందు నాటకముల రూపమునకు కథల రూపమునకు మువ్వక్త మొనర్చుటయందు వేదకాలపుకవులు అద్భుతకృత్తి గలవారు. "బ్రాహ్మణ" రచనాకాలమున నిది యధికముగ గాన్పించును. కళోపనిషత్తునందు నవితేరుడను బాలుని కథవలన పరమేశ్వరప్రేమ మగు తత్త్వవిచార సమస్యలను పరిష్కరింపజేసిరి. ఈకథయందు కవి గన్నరచిన అద్భుతకావ్యమును కల్పనాసౌందర్యమును ప్రపంచమున మరెచో గ్రంథమునందును గాంచజాలరు. తైత్తిరీయోపనిషత్తునందు మృత్యువును జయించుమార్గము, మృత్యువుతో నేకత్వమొందుటయేనని తెలుపబడెను. మఱియు భుజించునాహారము భగవంతుడని చెబుచు భాగము చాలాపూర్వాయంజకముగ చిత్రింపబడెను. సృష్టియందలి సమస్త పదార్థములందును గల శీతైకత్వము తెలుపుటగా నీకథ తెలుపబడెను.

ఇరువ్వురు వ్యక్తులమధ్య సంభాషణరూపముగ, నాటకరూపముగ, గొప్పసిద్ధాంతముల బోధించుటలో వేదకాలపుకవులకు గలకృత్తి గమనించి ఆనందింపవలె ననిచో- "బ్రహ్మమునకును-దేవతలకును గలిగిన వివాదము జరువవలెను. అందు, ఇంకాది వేదకాలపుకవుల తమ తమ బలములను గురించి జంబములు తెప్ప

కొనుచుండగా బ్రహ్మము-ఒకత్వమును వాదించుటనుంచి వారి వారి బలముల వానిపై నుపయోగింపవలెనని యడిగెను. కాని వారెవ్వరును ఆత్మము నేమాత్రమును వాదించజాలక పోయిరి. ఈరూపమున బ్రహ్మము కృత్తియు, ఇతరులయొక్క ఆకృత్యయు బాగుగ బోధింపబడెను.

గొప్ప గొప్ప విషయమును చిన్నచిన్నకథల రూపమున తెలుపుటయందు వేదకాలపుకవులు ప్రదర్శించిన కృత్తి అద్భుతమైనది. వేదకాలమునందు సారస్వతమున గన్ను సౌందర్యమును కోమలత్వమును తరువాతకాలమున, సంకుచితమై కర్మకృత్తి మోయెను. వేదకాలపు కల్పనలందు- సృజనాకృత్తి యధికము.

దాసుగారు ముగించుచు, ఉప నిషత్తులు మొదలగువానిని, భారతీయ యువకులధికముగ జదువుటకు ప్రారంభించి- అందలి ఆనందము ననుభవించవలెనని గోరెను.

ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వ విద్యాలయము

సాంవత్సరికసభలు

ప్రేక్షకుల కాహ్వానము

విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారు మాకులు వ్రాయుచున్నారు:

ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆంధ్రప్రతిభా కార్యాలయమున ఉపయము రిక్తి గంటలకు జరుగు శిష్టసభ (సెనెటు) కును సాక్షుంకారము మూడుగంటలకు జరుగు సమాలోచన (డైరెక్ట్ కేటు) సభకును, విశ్వవిద్యాలయసభ్యులే గాక, విశ్వవిద్యాలయసభ్యులవలె అభిమానము గల ఆంధ్రపాఠులందరును విచ్చేయవచ్చును. సభలకువచ్చు వ్యర్థరాండ్రకును, ప్రేక్షకులకును, ప్రత్యేకముగ ఆసనములు అమర్చబడును.

విశ్వవిద్యాలయమువారు ముందు చేయబోవు కార్యక్రమములయందు ఈసభలలోనే నిర్ణయించబడును గావున, విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులకు మా ఆద్యముల పట్ల అభిమానము సానుభూతి గల ఆంధ్రసోదర సోదరిమణులందరును సభలకు విచ్చేసి వానిని జయప్రదముగా జరుపుటకు అన్నిరీతులతోడ్పడ గోరుచున్నాము.

తిరుచినాపల్లి పురపాలకసంఘ

అభ్యర్థితము

హైకోర్టు వారి తీర్పు

తిరుచినాపల్లి మొదటిగార్డుకు అభ్యర్థితమైన మున్నడికో నాల్, మముఖుడ్డిన్ పాపాబుగారలలో శింధవారుగెలుపొందినటుల క్రిందికోర్టువారు నిర్ణయమొసంగిరి. మున్నడికో నాల్ గారు అపిలు చేయగ నేడు న్యాయమూర్తివారెను సమక్షమున విచారణజరిగెను. రిటర్నింగు అపిలుగూర్చించిన నిర్ణయముపై క్రిందికోర్టువారికి విచారించుటకు హక్కు లేదనియు, వోటరులందు ఒకేనామముగలవారిపురుండరనియు, ఒకపేరున్నను సందేహస్పదమనియు, ఇరువురును వోటుచేయుటకు హక్కులేనివారనియు అపిలుతరపు వకీలుచే వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తి వైయక్తిప్రాయముతో భేదించుచు రిటర్నింగు అపిలుగు నిర్ణయముయొక్క హాదో విచారించుటకు క్రిందికోర్టువారికి సంపూర్ణహక్కుగలదనియు, రిటర్నింగు అపిలుగు పట్టియందున్న పేరు వచ్చేనా లేదాయని జూడనగునీ గాని అట్టిపేరుగల వేరొకరువచ్చెదరేమో యని కనిపెట్టుకొని యుండరాదనియు తలంచి క్రిందికోర్టుతీర్పును ఖాణుపరమము అపిలుపిటను ఖర్చులతోసహా త్రోసివేసిరి.

ఆంధ్రసారస్వతపరిక్షలు

ఇదివరలోఁ బ్రచురించినట్లు ఈ మార్చి 10 వ తేదీ పరిక్షా ఫలితమును బ్రచురింప లేకపోయినందులకు మమ్ముల మన్నించెదరుగాక.

తప్పక 1925 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ పరిక్షాఫలితమును బ్రచురించెదము. అనివార్యములగు ఇబ్బందులపట్ల అలస్యమైనదని తేలికములు తెలుపుచున్నాము.

ఏ. కే. ముని

కార్యదర్శి

వ్యాయామ కీ డావార్లు

తెన్నిను పోటీపందెములు

నిన్నటిదినము మిక్కిలు డబుల్సునందు హా పె లు స తి, యమ్. యల్. ప్రీమున్ గారలు, రైలు. తి, ఆర్. యి. నన్ గారలతో నాడిరి. మొదటి కెట్టునందు 20 ఆటలు ఆడిరి. నన్ చాల నిపుణతతో నాడి స్వీకు, మున్నగువానితో చాల పాయింట్లు గడింప గలిగెను. రెండవ కెట్టునందు ప్రతికక్షులు చలించని పూనికతో నాడి నన్, రైలుసతి గారలను ఓడించిరి.

పురుషులు సింగిల్సు

లో సార్వభౌమరావు త్యాగరాజులు పోటీ జేసిరి. మొదటి కెట్టునందు ఇరువురియందు కొంచెము తీవ్ర మగు పోరాటము జరిగెను గాని అంత్యమున సార్వభౌమ రాజే గెలుపొందజాలెను.

వెంకటేశమూర్తి కమలాకరరావు నోడించెను.

పురుషుల డబుల్సు

హర్షింజి, పెరిగారలు బ్రహ్మసందరావు, వి. రామారావుగార్లతో నాడి ఓడిరి.

డి. సార్వభౌమరావు, టి. ఆర్. త్యాగరాజును ఓడించిరి.

6-8; 8-6.

వెంకటేశమూర్తి కమలాకరరావును ఓడించిరి.

6-1; 6-1.

బ్రహ్మసందరావు } హర్షింజి
వి. రామారావు } పెరి

6-2; 6-4.

హాపెలుసతి } రైలుసతి
ప్రీతును } నన్

11-9; 6-0.

నేటిదినము ఆటలు

పురుషులసింగిల్సునందు పి. మార్గంజేయులు, ఆర్, వెంకటరామము.

పురుషుల డబుల్సులో డి. సార్వభౌమరావు, సింగార వేలుగారలు, యన్. కృష్ణమూర్తి పక్షమువారితో నాడెదరు. యన్. యస్. ఆర్. కర్క, విశ్వనాథంగార్లు నన్, ప్రీతును గార్లతో నాడుదురు.

మిక్కిలు డబుల్సులో గాంపర్జునతి వెంకటరామా నుజులు, బల్లయ్య, యమ్. సి. అయ్యరుగారి భార్యగార్లతో నాడుదురు.

పుట్టెలు పోటీపందెములు

బెంగుళూరు క్రెసెంటు,

రాయపేట యూనియన్పై జయముండుట

బెంగుళూరు క్రెసెంటువారు రాయపేట యూనియను తో నిన్నటిదినము పీచిల్సు పాడ్సునందు పుట్టెలుపందెము ఆడిరి. జనసమాహము మిక్కిలుముగ నుండెను. క్రెసెంటు పక్షమునందు అమీరు, బాబా, ఇరువురును ప్రదర్శించిన ఆట చూచి తీరవలయునుగాని వ్రాయ నలవిగాదు. ఆట ప్రారంభించిన రి నిముసములలోనే రాయపేటవారిపై ఒకగోలును జేయ గలిగిరి. యూనియన్ వారియందు ఒక్క యాపెనుదప్ప, గోలు వద్ద బంతిని ఎదుర్కొనువారు లేకపోయిరి. మొదటి 30 నిమిషము లటులే గడచెను. రెండవ అరగంటలో రాయపేటవారు ఉత్సాహమును పురికొల్పుకొని ఆడ వొడంగిరి. కోసలరావు, వాహు, కళ్యాణసింగు ఎటులైన ప్రతికక్షులపై గోలును చేయ నలెనని మిక్కిలుముగ పాటుబడిరి గాని బెంగుళూరి వారి యందు పుల్ బాకు స్థానముల నాడినవారు అత్యంత సామర్థ్యముతో గోలుగాతుండ సరిపెంపగలిగిరి. బెంగుళూరివారికొక్క గోలును మాత్రమే జేయగలిగినను జయమును గాంచిరి. కడపటి యాటలకు నిలచిరి.

మేడకూలుటవలన ప్రమాదము

కలకత్తా, మార్చి 11: - బుర్రాబజారులో నొక గృహము కూలుటవలన యిద్దఱు మరణమును, 12 గురకు దారుణముగ చెబ్బులునదగిలెను. అసిథిరి యంత్రసము సాగుచుండెను. ఇంటిలోని 14 గురుకు జూబుట్టు మేడసారామిదికి వచ్చిరి. వసారాకూలి,వారందరును రిరి అడుగల యెత్తునుండిపడిరి. వారందరు నానుపత్రికి గొంపోబడిరి. ఇరువురుమరణించిరి. మఱియిద్దఱు ప్రమాదాపహ్నయందుండిరి.

భారత సంస్కారము లందలి లోపములు దీర్చుటకు

మృత్యునుకమిటి మెజారిటీ సలహాలు

మృత్యునుకమిటి మెజారిటీ నివేదికను వ్రాసిన సభ్యులు భారత సంస్కారము లందలి లోపములనున్న అయ్యవి పనిజేయుటలో గలకష్టములనున్న దెలుపుచు వ్రాసిన భాగమును నిన్న ప్రకటించి యుంటిమి. నేటినుండియు ఆలోచములును కష్టములును దీర్చుటకు వారోసంగు సలహాలను క్రమముగా సీక్రిండ్ వివరించుచున్నాము.

నియోజకవర్గము

మేము ముందు రాష్ట్రీయ శాసనసభలయొక్కయు భారత శాసనసభయొక్కయు నియోజకవర్గముతో ప్రారంభించెదము. రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు భారత శాసనసభలు రెండికిని యొక్క చారలకు కనీసము 21 సం॥నులైన నుండవలయును. 1928 యొక్క చారలకి రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు యొక్క నూతన గలవారు 20 యేండ్లకు పైగల పురుషులలో నూటికి 10 మంది వంతున నుండిరి. బర్మాలో తగ్గుకం నియోజకవర్గము యందుట వలన నూటికి 50 వంతున నుండిరి. బీహారు, ఒరిస్సా మధ్య రాష్ట్రములలో నూటికి 4 నంతుననే యుండిరి. ఇందుకు కారణము యారాష్ట్రములందు నియోజకవర్గములను మెక్కువగా నుండుటయు దానికి సరిగ్గా వుచున్న తక్కువమంది యుండుటయు గావచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు జేసిన కాన్వెన్యూయెన్సియందు పురుషులు యొక్క హక్కుగలవారు 7414000 మందియు భారత శాసనసభకు 984000 మందియు గలరు. క్రిందటిసారి యొక్క లభ్యమయిన ఓట్లయందగిన వారిలో నూటికి 40 మంది నచ్చి యిచ్చుట ఆ పరిస్థితులలో తృప్తి కరముగనే యుండి మొదటిసారి యొక్క లభ్యమయిన కన్న తృప్తి కరముగ నుండెనని చెప్పవచ్చును.

నియోజకాధికారమును మెత్తమువీడ నెక్కువజేయుటకు కాలము పరిపక్వమయ్యెనని విషయమై సాక్ష్యము ఒక్కరితిగా నుండలేదు. చింతించుకొనుచు చిట్టచివరగా ను ఆపని యిప్పుడే జరుగవలెనని. కేల్కారుగారి కిప్పుడది జరుగుట సుతరాం యిష్టములేదు. గజపతిగారు నియోజకాధికారముల నెక్కువ జేయవలయునని లేదా ప్రతినిధుల యొక్క కను ఎత్తుకొని కాలేజీల నిర్మింపవలెనని చెప్పుచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా మధ్య రాష్ట్రముల నియోజకాధికారము బహుత్వము నున్న దనియు దానితో అవినీతియు లంచములు నెక్కువగునని చెప్పుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములగుడ శిష్టాభివృద్ధి ప్రాయముల చెల్లెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల భవిష్యత్తుని ప్రయత్నములై నీ నియోజకాధికారవ్యాప్తి యాధారపడి యుండునని మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు జెప్పదురు. మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము వారి విషయమై బాగా విచారించి విచేడ్డగనా యొడి. ఇప్పుడు మార్చవలసిన తొందరలేవనచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడున్న నియోజకాధికారము బహుత్వము నున్నదనియు యింకను యొక్క జేయునెడల అల్లరితప్ప మరేము లాభముండదుచున్నారు. మేమిచ్చినా భిక్షాయముల నన్నింటిని బాగ్రత్తగ పరీక్షించితిమి. నియోజకాధికారము నెక్కువ జేయుమని గాని తక్కువజేయుమనిగాని యేమార్పునకు మేము సలహా నీచుచున్నాము. నియోజకవర్గ మేమిధనముగ నున్నదో మేము చెప్పితిమి. నియోజకాధికార గుణముల నెక్కువజేయుటకు గాని ఎత్తుకొని కాలేజీల పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటకుగాని మా కేమాత్రము నిష్ఠములేదు. ఈ కాలేజీల పద్ధతి ప్రవేశపెట్టినచో విజయము గాంచలేదని విందుము. ఇందులకు ముఖ్యమైన తరహాపాఠము నియోజకులు తమకున్న హక్కులను తెలియించుటయు దనుభవము గలవారు గావలయును. అప్పుడు వారివోట్లయొక్క విలువయు ఫలితమును తెలిసివోట్లనిచ్చుటలో జాగ్రత్తను చెలుసుకొనగలరు. ఎన్నిక జారులకు తమవోటును వినియోగించుటకుండు ధర్మములును బాధ్యతయు తెలిసిన యెడల సాధ్యమైందవలెనని తగ్గుగనే నియోజకాధికారముండవలెనని ధర్మమును మేము స్థిరపరచెదము. ఇప్పుడన్న నోయిద్దరు ముగ్గురభ్యర్థులున్న పురుషులలో యెవరు మంచివారను భిక్షయముమాత్రము జరుగుచున్నది. సామర్థ్యములేవరకే గలదు. ఇట్లైనయెడల శాసనసభలయందు సభ్యులసంఖ్య హెచ్చింపకుండు నియోజకాధికారము నెక్కువజేయునెడల కష్టము మరింత

యొక్కవగును. అభ్యర్థుల సరింగిన యొక్క దారులు తక్కువగుదురు. శాసనసభలందు వేనియందుగాని స్థానముల సంఖ్యయొక్కవజేయవలెనని మేము సలహా నీచుచున్నాము.

నిమ్నజాతి కార్మిక ప్రాతినిధ్యము

అయితే నిమ్నజాతులకు ఘోషి కులీల విషయమును ప్రాతినిధ్య మెక్కువ గావలెనని తలంచెదము. అందర అభిప్రాయమును యాచిషముగనే యున్నది. కొన్ని రాష్ట్రములందు నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులను నియమింపబడుచున్నారని గాని యాప్రాతినిధ్యము చాలదని మాతలంపు. నిమ్నజాతుల విషయమున యేరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని యొక్క పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినద పృథుల తేకున్న యెడల ప్రాతినిధ్య మెక్కువజేయుటకు ప్రభుత్వమువారే సభ్యులను నియమింపవలయును. ప్యాక్టరీలవారుల విషయమున యొక్కలద్యారా సభ్యులను జేర్చుటయే యుక్తముగాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఆసభ్యులనుగూడ నియమింపవచ్చును. నిమ్నజాతుల ప్రతినిధులను నియమించుటకు నిబంధనజేయుటకు మద్రాసుగవర్నరు కథి కారమున్న ఆ ప్రకారమేమియు చర్యదీసికొన్నట్లు గానించదు. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులసంఖ్య యొక్క గావలసియుండునెడల ప్రతిశాసనసభకు యింతిమంది సభ్యులకన్న నెక్కువ యొక్క శాసనసభలను నిబంధనలను సవరణ జేయవలసి యుండవచ్చును. భారత శాసనసభయందుగూడ కార్మిక ప్రాతినిధ్యముండుట అవసరమని తలంచెదము. ఎందుకనగా పాక్షికము క శాసనములు భారత శాసనసభయందే జరుగును. జైలుకొన్ని లులో పీఠలకు ప్రాతినిధ్యముండుట అవసరమని తలంపము. బర్మాలో యానిమ్నజాతి గోలలేదు. కార్మికపక్షమున ఒక్క ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులను అటు స్థానముగలరు. పీఠల ప్రాతినిధ్యము నెక్కువ జేయుటగుర్తి ప్రతిరాష్ట్రమును తమతమకు నుకూలమగుట్లు యేర్పాటు చేసికొనవలసి యుండుటచేత మేమేమియు సలహా నిమ్నలేదు. ఏమాత్ర మభివృద్ధి గావచ్చునో యాక్రిందచెప్పుచున్నాము.

కానసనభ	నిమ్న ఇప్పుడున్న జాతి నియోమకనులు సంఖ్య నిమ్న కార్మిక (జేలు) జాతులుపక్షము	ఎంతవరకుయొక్కవ జేయవచ్చునో ఆపరిమితి		
1	2	3	4	5
మద్రాసు	6872	5	0	18
బొంబాయి	2800	1	1	11
బెంగాలు	9000	1	2	22
సం॥ రాష్ట్రము	9000	1	0	19
పంజాబు	2898		0	8
బీహారు ఒరిస్సా	8000	2	1	5
మ॥ రాష్ట్రము లు బీరారు	8800	2	0	7
ఆసాము	2000	1	1	2
భారతకానసనభ		0	0	0

పంజాబులో గ్రామములందు నియోజకాధికారముండుటకు ల్యాండు చెవిన్యా 25 రూ॥లు చెల్లించువారికి గాక 5 రూ॥లు చెల్లించువారికిని వ్యవసాయపురైతుల కుండుకుటుల లెగింపవలెనని పంజాబుమంత్రులు నూచించిరి. గాని ప్రభుత్వమువారు పంజాబులో పెన్సన్ శాసనవిషయము లేదనియు వ్యవసాయ దారుల కోట్లెక్కువకునెడల గ్రామనియోజకవర్గముల సంఖ్య యొక్కవై పట్టుచుండు ప్రాతినిధ్యమునకు భంగము గల్గునని చెప్పచున్నారు. కావున మేము పంజాబు మంత్రుల సలహాల వంగీకరింపజాలము.

స్త్రీ నియోజకాధికారము

స్త్రీలకు నియోజకాధికార ముండవలయునా నద్దాయను విషయమును శాసనసభలే తీర్మానమునుచేసి నిర్ణయించుకొనవలెనని జాయింటు కమిటీవారు తలంచిరి. ఈవిషయము సంఘ పరిస్థితులకు సంబంధించిన దగుటచేత భారతీయులే తమయిష్టము ప్రకారము యేర్పాటు చేసికొనవచ్చునని కమిటీవారి యభిప్రాయము అన్నిటిలోగాకున్న కొన్ని రాష్ట్రీయ సభలందు భారత శాసనసభయందు స్త్రీలకునియోజకాధికారమునుగలగజేయుటకు తీర్మానములు గావించబడెను. ఈ తీర్మానములవలన స్త్రీలు గావలంపల్ల యొక్క శాసన హక్కుండదను, ఆటంకము తొలగిపోయెను. బర్మావిషయమునదప్ప యితర రాష్ట్రములందు స్త్రీలకు నియోజకాధికారముండుటకు నెలరోజుల నోటి నునిచ్చి శాసనసభయందు తీర్మానము గావించవలెనని నిశ్చితమేమియుండదు. ఢిల్లీ, అజ్మీరు, మరాఠ్వా కాన్వెన్యూయెన్సి లలో మాత్రము స్త్రీలు భారత శాసనసభకు వోటుజేయవలెనని నాటంకమును తొలగింపకుండ నిబంధనగలదు. రాష్ట్రీయ శాసన

సభలందు యొక్క హక్కులందునెడల భారత శాసనసభకునూడ స్త్రీయొందువలన ఆటంకముండదు. ఢిల్లీకిగాని, అజ్మీరు, మరాఠ్వా రాకుగాని శాసనసభలలేవు. ఇదియే ఆటంకముగ దోచుచున్నది. అందుచేత రాష్ట్రీయ శాసనసభల యొక్క నిబంధనలలో నొక నిబంధన యొక్క భారత శాసనసభ యొక్క నిబంధనలందు గూడ ఒకదాని జేర్చవచ్చును.

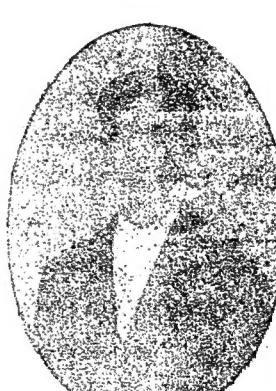
స్త్రీలు శాసనసభ్యులుగ నుండవచ్చునా?

స్త్రీలు శాసనసభ్యులుగ నుండవచ్చునా? స్త్రీలు శాసనసభ్యులందు సభ్యులుగ నుండవచ్చునాయన విషయముగూడ వచ్చెను. ఈసందర్భమున స్త్రీల రాయవారముగూడ వచ్చెను. ఒక్క బర్మా శాసనసభ విషయమున దప్ప మిగతావోట్ల నియ్యది నిశ్చయపడినది. బర్మాకును యితర రాష్ట్రములకును భేదము ఆ రాష్ట్రము నందు స్త్రీలున్న సాంఘిక స్థితియే కారణము. అటు సంస్కరణములు భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టిన రెండేడ్లకు వచ్చెను. ఒక స్పెషలుకమిటీ యాసంస్కరణముల గూర్చి విచారించెను. వారు స్త్రీగనుండుటచేత యొక్క దారుగనుండుట తెట్టికట్టుచును చెబులేదు. ఒక తీర్మానము గావించి సభ్యురాండ్రుగనుండుట గూడ ఆటంకము దొలగింపవచ్చునని. జాయింటు కమిటీ వ్రాసిన ప్రకారము రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు సభ్యులుగ నుండుట స్త్రీలకు నిషేధము లేకుండుటకై ఎన్నికల నిబంధనలందు మార్పుజేయవచ్చును. అదేవిధముగా భారత శాసనసభయందు గూడ స్త్రీలు సభ్యురాండ్రుగ నుండుట కాలంకములేని రాష్ట్రమునండి సభ్యురాండ్రుగ నుండుట కాలంకమును తొలగించుటకు నిబంధనలందు మార్పుజేయవచ్చును. ఈనిబంధన అన్ని సభలందును ప్రబలమున సభ్యులకును ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులకును గూడ వర్తింపవలయును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు వలెనే ఢిల్లీ అజ్మీరు మరాఠ్వా భారత శాసనసభ కాన్వెన్యూయెన్సియను నిబంధన జేయవలయును. కావున యిందులకు జేయుతీర్మానములు రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు యొక్క ల యధికారమును గలగజేయుటకు జేయ తీర్మానములకు తోడుగ నుండవలయును.

ముప్పన నామరాజు అందు వీరాజు.

1477

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

సుంచిమేము మనదేశము ననండించుచున్న పట్టుతో మాఫ్యాకరీలో నీ వడుకుట, నేయుట, రంగులు చేయుటయున్న గుఱు మలలన వివిధరకముల

ప్రస్తుతములకు రంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరీ సాదా అయి లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రెవెన్యూ భారత కాంగ్రెసును ప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లులను అవి దేశములోని పట్టుపట్టములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయవచ్చును. ప్రదర్శనమునుగరించి వ్రాయును మాబట్టలనుగరించి పీయూష కాంఠిభూమి గారు అమృత బజారుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసెరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరయితర ప్రజలుగూడ అన్ని రకములభద్రులన్న ప్రదర్శించి ఇంకను ఎందరోకలరు. అందరిని ఇచ్చట ఏకరపుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు ఆ దేశరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పన నామరాజు వీరాజు గార్లు పట్టుకొత్తరకములను ధోవతులను వర్ణగుడ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. దెంగుటూ ఆస్సాము వారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టుపట్టములనుగరించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అగ్రమును రకములను విపులుగా వ్రాయుటలనదేశము స్వదేశీయపరిశ్రమలలో మాద్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ సభివృద్ధి పరచెదగాక. చెన్న పురరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నేనాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములతోపా సపుచ్చుచున్నారని గాన అందరియొక్క బాగ్రత్తగొరకు మాత్రమి బట్టయందు పుండేమాత్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

తాలూకాభార్య ఎన్నికలు

కడవినవారమున నెల్లూరుతాలూకాభార్య ఎన్నికలు జరిగినవి. వోట్లు లెక్కింపబడెను. ఈదినవ ఆభ్యర్థులు జయము గాంచిరి.

- ౧. ఇసకా వెంకటరెడ్డి. ౨. ఆన్నదేవుల గోవిందరెడ్డి.
- ౩. చిట్టూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డి. ౪. పాకంరెడ్డి పుట్టారెడ్డి.
- ౫. మెదపూలు సుబ్బారెడ్డి. ౬. పానకా పట్టాభి రామరెడ్డి.
- ౭. పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డి. ౮. మోతూరు ముద్దుపాపారెడ్డి.
- ౯. తిక్కవరపు రామరెడ్డి. ౧౦. పాటూరు వెంకటకృష్ణయ్య.

యూనానివైద్యశాల

ఈ మునిసిపల్ సంఘమువారు ఈ గ్రామమున యూనాని వైద్యశాల నొకదానిని నెలకొల్పవలయునని యాసంవత్సరం, బడ్జెటు తీర్మానమునందు నిర్ణయించిరి. దీనిని త్వరలో స్థాపించుటకై తన ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

నెల్లూరు ప్రోగ్రెసివ్ యూనియన్

ఈ సమాజమువారు తమ ఆధ్యక్షులు రావబహదూర్ మొదవోలు చెంగయ్యపంతులుగారికి యీనెల 14 తేది, శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి కళాశాలాభివనములయంతు విందోసంగ నిర్ణయించి.

ఈ సందర్భమున మదరాసు, ఆంధ్రమండలములయందు ప్రసిద్ధులైన, గానవికారములు, శ్రీ కర్మసోదరులగూడ విచ్చేయుదురు.

తిరుత్తణి

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

కాలమానము

మార్చి 9:—చైత్రవైశాఖ మాసములందువలె ఎండలు తీవ్రముగ కాయము పగటివేడిమి యధికముగానుండి ప్రజల నలయించు చుండుటయేగాక యూరియందలి బావులలో నీరప్పుడే వట్టిపోయి త్రాగడు నీటికే యూరివారికి తకరారుగా నున్నది.

మహాత్ముని దర్శనము

లోక్మతర పురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు మదరాసు మార్గమున వైకమునకు వెళ్లుటకై 7-8.25 బొంబాయి మెయి అన బోవుచు యాయూరి రైలుస్టేషనుకు, నాడుదయము 5.45 గంటలకు రైలునందు సరికే నీయూరిలోని ప్రముఖు లక్ష్మీ లాను బడిపిల్లల సహితము ఫల పుష్పతాంబూలాలతోడను స్వయముగా వడిన నూలు దండలతోడనువచ్చి వారికి సమర్పించిరి. మహాత్ము డాసమయమునకు ముందుగనే నిర్దురలేచి చిత్త కాగితములయం దేమియో వ్రాసుకొనుచుండుటచే ఎల్లవాడిని, మహాత్ముని దివ్యదర్శనము సులభముగా లభించినది.

కత్తితోన ఆకుట

ఈయూరిలోని బలిజ కలసులలో నొకడగు వెంకట్రాయకెట్టి యను ముసలివాడు, తన మహాయనికి మేంకరి సంబంధముగ నీయవలసియండిన ప్రక్కగ్రామములోని తన బంధువు లింటిలోని కన్య నొకరైన, యాయూరిలోని సుబ్రహ్మణ్య కెట్టి యను నాతనికిచ్చి వివాహము గావించిరను నెవముతో యూర్వగొని 8-8.25 వ తారీఖు యందు మెనిమిడి గంటలకు నడిపిధిలో ముసలివాడగు వెంకట్రాయకెట్టి యను నతడు సుబ్రహ్మణ్యకెట్టిని కత్తితో మెడమీద నరికెనట. దైవశక్తివన నా చెప్పు చీరుని పోగా రెండవమాడు గూడ నరికెనట గాని, ఆ సమయమున చెప్పు గొనినవాడు చేయి యడ్డముదెట్టగా ఎడమ చేతి కేళ్లు తెగినవి. వెంటనే హంతకుని కొందరు పట్టి పోలీసుల కప్పించగా, వానిని నరెట్టుగావించి నీ యూరిలోని సబ్ జైలు నందుంచిరి. చెప్పుతగిన వానిని ఆనుపత్రియందుంచి చికిత్స చేయించుచున్నారు.

బ్రహ్మోత్సవము

ఈయూరియందలి పర్యవక్తలవై వేంచేసియుండు శ్రీసు బ్రహ్మోత్సవాలు వారికి "మానీ బ్రహ్మోత్సవములు" యథా

విధిని నేటితో జయప్రదముగా ముగిసినవి తెలుపుట కెంతయు సంతస మగుచున్నది.

అన్నదానము

మానీ బ్రహ్మోత్సవముల సందర్భమున మామూలు మేక కు నీ వత్సరమునను, తిరుగుంటవద్దకుండు రెడ్డపర్వతములో కీల్వకముగ్రామవాసులగు శ్రీరామారెడ్డి గారు మార్చి 6, 7-వ తేది లయందు సుమారు 1500 మంది బీదలకు సంస్కృతిగా అన్నదానమును గావించిరి.

పాటకచ్చేరి

ఈయూరియందు గల శ్రీసుబ్రహ్మణ్య గానసభవారి యాశ్రయముక్రింద పట్టునూలువారి సత్రములో, కంఠీవరవాస్తవ్యులను, సంగీతవిద్వాన్ బిరుదాంకితులను నగు శ్రీయ్యల వై నాపిళ్లయను, సుబ్రహ్మణ్యపిళ్లగారచే యీనెల 15 వతారీఖు ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు పాటకచ్చేరి జరుగులా గేర్పాటు చేయబడినందున, దక్షిణ హిందూదేశ గాయకవిద్వాంసులలో సుప్రసిద్ధులగు పిళ్ల గారిదర్శనమును కన ప్రజావ్యిభూరు చున్నారు.

యూనియన్ బోర్డు

ఈయూరి యూనియన్ బోర్డునకు గల తొమ్మిదివార్డులకును సభ్యుల నెన్నికొనుటకై రాగల ఏప్రిలుమాసము 7 వ తారీఖును ఎలక్షనుదినముగా నిర్ణయించినారు. సభ్యులు గాగోరు వారు నామినేషన్ ప్రక్రియలను యీనెల 17వ తారీఖు దాఖలు చేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. ప్రతివార్డునకును పోటాపోటీలు తీవ్రముగా జరుగు నూచన లగుపడుచు ప్రచారమువృద్ధి జరుగుచు, నీలాపనిదలు బయలుదేరి యూరియం దెలుజాచిన నీ విషయమునే తలపోసికొను చున్నారు గాని, జయపజయములు చె నాధీనములగుటచే ఏమీకెప్పు పీలులేక యున్నది.

కాకినాడ పురపాలకసంఘము

మండలవిద్యాసంఘ ప్రాతినిధ్యము నిరాకరింపబడెను

కాకినాడ, మార్చి 10:—నిన్నసాయంత్రము 26 గురు సభ్యులతో కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలుసభ జరుపబడెను. గోవానేమండల విద్యాసంఘములో మ్యూనిసిపాలిటీతరపు సభ్యుడుగానండిన లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు విద్యాసంఘ ముందుట ఆనవసరమున్న తీర్మానమును విద్యాసంఘముచే ఆంగీకరింపజేయించి తడవుగలయుముగా ఆ సంఘసభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చినందువలన, ఆయన ఖాళీని భర్తీచేయుటకు పుర పాలకసంఘమువారు మరల తమలో నొక సభ్యుని ఎన్నుకొన వలసియుండిరి. ఆ ఎన్నిక జరుపబోవుచుండగా దిర్ఘా వెంకటశివ రావుదాసు గారు లేచి ఏల సుబ్బారావు గారు రాజీనామాయ్యవలసివచ్చినదో, ఆయనదిశి కొన్న చర్య ఒకవేళ యీసంఘమువారు ఆమోదించి బలబరవలసి యున్నదో అట్లయినయెడల తిరుగ నొక ప్రతినిధిని విద్యాసంఘమునకు పంపవలెనని తోచిన యెడల యిప్పుడు యీ యెన్నిక ఆనవసరమై యుండునోమో అని నుడిచి మొదట యీ విషయములను సంఘమువారిని ఆలోచింపవలసిన దనిరి. విద్యాసంఘములో జరిగిన యావచ్చుత్రాంతము సుబ్బారావుగారు మొదలగువారు తెలియజేసిరి. అంతట రాసుగారు యీ మ్యూనిసిపాలిటీ తరపున ఒకసభ్యుని విద్యాసంఘమునకు ప్రతినిధిగా పంపుట ఉచితము అని ఒక తీర్మానమును పెట్టిరి. అధికసంఖ్యాకులు ఉచితము కాదని సమ్మతు లివ్వగా అవసరము లేనట్లు తీర్మానింపబడి ఎన్నిక చేయుట మానివేయబడెను.

దానయ్యపేట స్థలములు

దానయ్యపేటలో యిండ్ల కిచ్చేస్తలములు వేలం పాటు వేసి అమ్ముచునా, ఆ స్త్రీముసూర్యి ఎట్లు ధనము వెచ్చింప బడును. ఆ విషయములో బౌక్షాప్లానింగు ఆప్ట అములలో పెట్టుట లాభ వాయకముగా నుండదా, యీసంగతులు తెలియ జేయువలసినదని బౌక్షాప్లానింగు డైరెక్టరు కోరెను. స్థలముమీద పన్ను విధించుపద్ధతిని స్థలములు యిప్పుడునునీయు, స్థలముల వశపరముకొనుట అంతయు యిదివరకే పూర్తియైనది గనుక స్త్రీమును వృద్ధిపరచుటకు విశేషధనము అవసరపడదనియు, ఏప్రిల్ 1925 నుండి తీయవచ్చునీయు, బౌక్షాప్లానింగు ఆప్ట అవసరములేదనియు పురపాలకసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

వృత్తిపన్ను

చెన్నపట్టణము పోలికంపేనివారు చెల్లింపవలసిన వృత్తి

పన్నును గురించి కాలనేపు చర్య జరిగినది. ఈ కంపెనీల వృత్తి పన్ను విధించుటనుగురించి గవర్న మెంటు ఏమి రూపింసు యివ్వ మనిరి. పురపాలక సంఘముయొక్క అగ్గి, పన్ను ఉపసంఘము వారు మదరాసు మైకోర్టు గవర్న మెంటు స్టేడరుయొక్క అభి ప్రాయమును పురపాలకసంఘము వారంగీకరించిరి.

మ్యూనిసిపాలిటీ పన్ను చెల్లించువారలే మ్యూనిసిపల్ ఛైర్మనుగ ఎన్నుకొనవలసినదని గవర్న మెంటుకుపంపిన కర్నూలుచైర్మన్ యొక్క ఉత్తరము యీసంఘమువారు రాలొచించి అసమ్మతిని తెలుపుచు రికార్డు చేసిరి.

కోటప్పకొండవద్ద ప్రజాసేవ

కాంగ్రెసువారి ఏర్పాట్లు

(కిందటి సంవత్సరమువలె నీయేమగూడ కోటప్పకొండ వద్ద శివరాత్రిరోజులలో ప్రజాసేవకై తగుయేర్పాట్లు చేయుటకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించి అందులకై మమ్ము ఉపసంఘముగా నిశ్చయించిరి. కిందటి సంవత్సరమువలె యీయేడు. కాంగ్రెసువారు వ్యయభారమును వహించుటకు తగినంతగా తేకుండుటచే తేద్రవ్యమునంతయు విరాళముల మూలముననే సంపాదించవలసివచ్చినది. ద్రవ్యము పరిమితకాలములో సంపాదించుట, ఏర్పాటులను చేయుట జరుగవలసియుండెను. ద్రవ్యసంపాదనములో మాకు అన్నివిధముల తోడ్పడిన పెద్దలకును మిత్రులకును కృతజ్ఞులము. కాని సకాలములో వలసినంత ధనము జేమార లేదని చెప్పకతప్పదు. ఏర్పాట్లను త్రము కిందటిసంవత్సరముకన్న యీసంవత్సరము ఎక్కువ చక్కగా జరిగినవిని తెలుపుటకు ఎంతయు సంతోషించుచున్నాము.

(1) మహాత్ముగాంధీ చరిత్రేంద్ర (2) కాంగ్రెసువారి ఉచిత వైద్యశాల (3) తప్పి పోయిన వాటిని పిల్లల ఆస్థేషనకార్యాలయము; మొదలగు లోగడనేర్పాట్లు అన్నియు జరిగినవి. ఈయేర్పాట్లను జరుపుటలో కాంగ్రెసులో ప్రత్యక్ష సంబంధమున్న వారును, లేనివారును ఎందరో మాకు ఎన్నివిధములనో తోడ్పడిరి. నరసారావుపేట తాలూకాభార్యగారు పోయినసంవత్సరమువలెనే యీయేడుగూడ ఉండుటకు మాకు చాలా చివనకులను ఏర్పరచినందులకు వారిని మిక్కిలిగా ఆభినందించుచున్నాము. చిలకలూరిపేట వాస్తవ్యులగు శ్రీయ్యత మాశ్లే కోటేశ్వరరావుపంతులుగారు వారిమిత్రులును నలుమూరగా యజును మజ్జిగవగై రాలను విరివిగా సప్తయిచ్చేయించిరి. వీరందరికి మాకృతజ్ఞతాపూర్వకవందనములు. చిలకలూరిపేట వాస్తవ్యుల డాక్టరు రాయప్రోలు విశ్వనాథంగారు మేము కోరినవెంటనే తమ సమ్మతిని తెలిపి గతసంవత్సరమువలెనే వైద్యశాలలో ఉచితముగా బౌషధ సేవజేయుటకు ఆంగీకరించిరి. మరియు అన్ని మందులు వారీస్వంతమునే ఉచితముగావాడి జయప్రదముగా నిర్వహించిరి. 278 మంది కోగులు బౌషధసేవకొందిరి, అందులో అమానుకరములై ఆస్పికోవద్రవములగుడ చక్కని చికిత్సలు జరిగినందులకు సంతసించుచున్నాము. శ్రీ డాక్టరుగారు చేసిన సేవకు మాహృదయపూర్వకాభి వందనములు.

తప్పిపోయిన పిల్లలను ఆ స్టేషన్ లోంచి వారి వారికి చేర్చుటలో వాలెంటీర్లు ఎక్కుడు చాకచక్యము చురుకైనమును చూపిరి. తప్పిపోయిన పసిపిల్లల రిపోర్టులు మా వద్దకు 40 దాకావచ్చినవి. కాంగ్రెసువారు 30 మంది వారివారికి చేర్చిరి. చరిత్రేంద్ర గడవిన సంవత్సరమువలెనే యీ సంవత్సరముగూడ కొండమెట్లు వద్ద ఏర్పరచబడినది. ఈ చరిత్రేంద్ర యొక్క ఉపయోగము, అందు ముఖ్యముగా మెట్లవద్ద యంతయని చెప్పుటకు పీలులేదు. కొండవద్దకు వచ్చిన యాత్రకులలో నించుమించుగా యెల్లరును దీని ప్రయోజనమును అనుభవించి వేసోళ్ల అభినందించినవి గర్వముతో చెప్పగలము. చరిత్రేంద్రకు రెండు పగళ్లు, రెండు రాత్రులు అనగా ద్వాదశి రోజునమా మహాశివ రాత్రి రోజునమా యీ రెండు దినములు పూర్తిగా అవిచ్ఛిన్నముగా వైవాహికహముచే సాగింప గలిగితిమి.

ఈ యేర్పాట్లు అన్నియు జయప్రదముగా నిర్వహించుటలో కృషి సలిపిన స్వచ్ఛందసేవకుల నెల్లక నభినందించుచున్నాము. నరసారావుపేట మోక్షాల్లు విద్యార్థులు చేసిన కృషి యంతయు ప్రశంస నీయము. పోయిన సంవత్సరము కన్న యీయేడు ప్రజాసామాన్యమునకు ఏకదుద్యముచే ఎక్కువ ఆభిమానము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. ముందు సంవత్సరము కొంచెంయెందుగా పనులు ప్రారంభించినవో యీ యే

రక్తాక్షి చేయుట ఇంత కన్న ముఖ్యము కావచ్చును. కాని చలివేండ్లమున గురించి చేయకమాడన వలెను. కొండ మెట్లవద్ద చలివేండ్ల ప్రతిసంవత్సరము అనివార్చుముగా జరిగి తీరవలసిన అవసరముకలదు. అది తిరునాళ్లు జరిగినంతకాలము కార్యముగా జరుగకలసిన యేర్పాటుని మామనవి. కావున దేశాధిపతులు సంఘసేవాపథము కృత్రిమముగా చలివేండ్లకై నీరునింపుటకు కార్యముగా నుండదని గచ్చు, కుండ్లను (బొట్టు)నిర్మించుట అవసరమని మా ఉద్దేశ్యము. అట్లుగానిచో అనతిదూరము ప్రాంతించినప్పటినుండియు అనగా గత సంవత్సరము, యీసంవత్సరము యీరెండు సంవత్సరములమా అనుభవమున బట్టి ప్రతిసంవత్సరం బహుదూర గ్రామములనుండి చలివేండ్లకు నీరు పంపుటకు గాను నీలికళాయిలను కొండవద్దకు బహువ్యయ ప్రయాసలతో చేర్చుటయు మరల వాటిని యథాస్థానములకు చేర్చుటయు బహుప్రయాస అయిన పనిగా తేలుచున్నది గాన వచ్చే సంవత్సరమునకు యీరైన ఉదహరించిన యేర్పాటు దైవానుగ్రహముచే జరుగగలదని మా విశ్వాసము.

కాంగ్రెసువారు ముందుగాడ ఇట్టి ప్రజాహిత కార్యముల నిర్వహించుచు ప్రజల మన్ననకు పాత్రులగుదురగాక. ఈ సంవత్సరము కొండవద్ద ప్రజాసేవకై అయిన జమాకర్చు మొదలైనవి తేలుపుటకు ఒక చిన్న కరపత్రముగాని పుస్తకరూపముగాని త్వరలోనే ముద్రణచేయించి అవి పూర్తికాగానే విరాళములిచ్చి తరలవోయము చేసినవారందరికి అందించుటకు ప్రయత్నించుమన్నాము.

పత్రి అనంతరావు.

బెల్లంకొండ రాఘవరావు.

నరసారావు పేట.

గోదావరి కృష్ణానదులు

గోదావరి కృష్ణానదులు మహారాష్ట్రములో బుట్టి కొంతవరకు ప్రవహించి ఆంధ్ర ప్రాంతమునకువచ్చి చాల దూరము పారి బంగాళా ఖాతములో కలియుచున్నవి. ఈ నదులు మహారాష్ట్రమునకు స్వల్పప్రయోగమేగాని మన త్రిలింగ దేశమునకు మహావకారమని చెప్పవలెను. సంగమిని గంగా బ్రహ్మపుత్రలు ఏట్లా ఆంధ్రావనికి గోదావరి కృష్ణ లంత ప్రయోజకారులు. రెండును జీవనదారులు. రెంటి నీడవి యిందుమిందుగ సమానమే. రెండుప్రవాహములును బ్రహ్మాండమైనజలమును కొని తెచ్చును. కృష్ణ ఉపనదియైన తుంగభద్ర తెలుగునాడులో కొంచెము దూరము ప్రవహించినను చాల మేలు చేయుచున్నది. కాని బంగాళములోని గంగానదివలె తమిళనాడులోని కావేరీవలె త్రేతములకు సహజమైన నీటి సరఫరా గోదావరి కృష్ణలు చేయలేవు. అందుచేత గోదావరి కృష్ణలకు లాకులు దాములు తూరలు నిర్మించి నడవలెను.

ఆంధ్రావనిలో నిరుపది జిల్లాలలోను గంజాం విశాఖ పట్టణములకుతప్ప మిగత జిల్లాలనుండి తెలుగుజిల్లాలకుగోదావరి కృష్ణనీరు ఉపయోగపడును. మెతుకు, నిజాంబాదు, అత్రాఫ్ బల్లా, అదిలాబాదు, ఖరీంనగరు, వరంగలు, గోదావరి, నిడదవోలుజిల్లాలకు గోదావరినదియును, మహబూబ్ నగరు నల్లగొండ కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు జిల్లాలకు కృష్ణ (తుంగభద్రనహా) నదియునీటి సరఫరాచేయగలవు. త్వరితకాలములో సంగమేశ్వరం తుంగభద్ర జలాశయములు నిర్మించుటకై యత్నములు జరుగుచున్నవి. సంగమేశ్వరం 17½ లక్షలు తుంగభద్ర 10 లక్షల యకరములు సేవ్యము చేయవలెను. ఈ ప్రాజెక్టులవలన మహబూబ్ నగరు నల్లగొండ జిల్లా లుమాడ సేవ్యముగుంటలు చూడవలయును. కొలదికాలముక్రిందట కరీంనగరు జిల్లాలో గోదావరి కొక నూతన ప్రాజెక్టు కనిపెట్టినటుల తెలియవచ్చెను. అది ఖరీంనగరు వరంగలు జిల్లాలకు నీటి సరఫరా సరిపోవునట. అదిలాబాదుజిల్లా గోదావరి ఉపనదులతో పాంచాధమువలె నుండును. అందుచేత సక్కుడ జలాశయ వసతులు విశేషమని చెప్పవచ్చును. నిజాంబాదు జిల్లాలో మరొక ప్రాజెక్టును ఆలోచించవలయును. అది నిజాంబాదు (యందూరు) మెతుకు తిరుండలములకు సరిపోవునటులమాడ వలయును. అత్రాఫ్ బల్లాకు గూడ గోదావరినీ రుపయోగ పడవచ్చును.

ఈ ఉదాహరణములనుబట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు గోదావరి కృష్ణనదులు మహాఫలవంతముగ చేయగల యవకాశములు కలవు. కాని వాటిని పూర్తిగా యథాయోగింపవలెనని కున్నారము. ప్రజాసేవాకార్యమును జామప్రభుత్వములేకపోవుటయే యందుకు కారణమైయున్నది. మనదేశమునవారు కోట్లాది ధనములవసరమింపవలయునని వృద్ధిచేయుచున్నారేగాని కార్యత సుఖితకార్యములైన నీటి సరఫరా ఏర్పాటులకు గడంగుట లేదు. సంగమేశ్వరం తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు సిద్ధియయ్యే దక్షిణాంధ్రము అఖండఫలవంతము కాగలదు. మరియు యీ రెండు నదులజలము పూర్తిగా ఉపయోగించుచో ఆంధ్రదేశము బంగాళా రాష్ట్రము (2½ కోట్లయక. యిండియలో పండువరి మాగాణి లో సగమునకుమించినది)నకు ఫలవంతములో సమానము కాగలదు. మనరాను ప్రభుత్వమువారికి గోదావరినుండి ప్రస్తుతము సాగి గురున్న గోదావరి నిడదవోలుజిల్లాలతప్ప యింకను ఎక్కడ సేవ్యముచేయుటకు భూమిలేదు. హైదరాబాదు సర్కారు వారు పశ్చిమాంధ్ర (తెలంగాణ) లో గోదావరినదికి రెండుమాడు జలాశయములు నిర్మించవలసియున్నారు. కృష్ణానదికి నైజాం దక్కానవారు మద్రాసు ప్రభుత్వముతో గూడి సంగమేశ్వరం తుంగభద్రనిర్మాణములలో వారివంతుధనమిచ్చి నల్లగొండ మాహబూబ్ నగరు జిల్లాలకు నీటిసరఫరా కల్పించవలెను. ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కృష్ణనుండి సంగమేశ్వర తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నిర్మాణముతో మద్రాసు ప్రభుత్వభాగ్యవతియును. ఆంధ్రావనికి గోదావరి కృష్ణనదులచే పూర్తియైన మాగాణిసాగు లభించు కళ్యాణదశ తీర్చిదిద్దుగాక !! పరిశోధనలు గావించి యింకను పూర్తియైన వివరములను గ్రహించెదము గాక!!!

సునర్ల శ్రీరామస్వామింహం. ర్యాలి.

విద్యార్థిని సమాజము-కాకినాడ

ఈ సమాజము తరపున నడవజుచున్న మహిళా విద్యాలయమునకు శ్రీ పెద్దాడ మూర్త్యనారాయణ మూర్తిగారు తమకుమార్తె వివాహసమయమున విద్యాదానము క్రింద 80-00 లును దేవునిపూజ చేపడిరావు పంతులుగారు తమకుమారుని వివాహ సమయమున విద్యాదానము క్రింద 100-00 లును పెద్దాపురం శాస్త్రుగుంటు విస్వా ఆస్పారావు పంతులుగారు తమకుమార్తె వివాహసమయమున విద్యాదానము 50-00 రూపాయలును ఈ సమాజమున కొనసాగించిరి. వారికి మాకృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములు.

బాలాంత్రపు శేషమ్మగారు,

కార్యదర్శిని

బర్తాశాసనసభ

రంగూను విశ్వవిద్యాలయ భవననిర్మాణ సంఘమునుగూర్చి, ఎక్స్ ప్రెజుచట్టుమునందు సవరణ నుగూర్చి తలపన్నునుగూర్చి చర్చించిరి.

రంగూను, మార్చి 11:— బర్తాశాసనసభలో నేడు నిన్నటి కార్యక్రమమునకు మిగిలిన రంగూను విశ్వవిద్యాలయ భవననిర్మాణసంఘమును నిర్ణయించు తీర్మానముపైనను బర్తా యెక్స్ ప్రెజుచట్టు సవరణ తీర్మానముపైనను జర్చించిరి. ప్రధాన తీర్మానమును విద్యాశాఖ మంత్రి యుపపాదించుచు సటిభవన నిర్మాణమునకై సంగ్రహించుడిన స్థలమును విశ్వవిద్యాలయమునకు గావలసిన భవనములను నిర్ణయించి నిర్మించుట కొక సంఘమునుగూర్చి యధికారము నిమిత్తం కాలోచింపబడినది. ఈ తీర్మాన మాభవనముల నన్నిటిని నియమితసంఘమువారిచేతులందుంచి సమర్థముగ నడుపుట కూహించుచున్నది. ఈసంఘముందు 15 గురు సభ్యులుండురు. వారిలో విశ్వవిద్యాలయమునుండి 4 గురు శాసనసభలోని యనధికారసభ్యులు తామెన్నుకొనిన వారతద్వయ.

తీర్మాన మెట్టి చర్చయులేకనే యామోదింపబడెను.

పిమ్మట నెక్స్ ప్రెజుచట్టు చట్టముయొక్క సవరణ తీర్మాన యవచ్చెను. ఎక్స్ ప్రెజుచట్టు నిర్వహించు మంత్రి దీని సవరణించుచు నేరముల విచారణసంఘమువారి మావసల ప్రకారము చట్టములోని 69,71 యంశములనుజేర్చి జిల్లామేజిస్ట్రేటులకును దొంగతనముగ ఎక్స్ ప్రెజుచట్టు చేయదగిన వస్తువులను దయారుజేసి గాని యెగురుతిజేసిగాని దగుచుతిచేసిగాని, కొనిగాని, యమ్మిగాని జేసినయెడల శిక్షించుట కిదివకతికంటె పెక్కు డధికారము లియబడెను. ఈ తీర్మానము సంగీకరింపబడెను.

నేటికార్యక్రమముందు కాంపనాక్ గారు రంగూను అద్దె చట్టమును మతేయైను పత్తరములపత్రము నమలులో నుంచవలయుననియు కట్టబోవు యిండ్లుగూడ తన తీర్మానముం దివిడి యున్నదనియు చెలిపిరి. అధిక క సభ్యుడు తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారు పీర్స్ ముగ నాలోచించి రనియు, నాజీహింబుకే నిశ్చయించినియు చెలిపెను. అవసరము కొలది జేయబడిన నిశ్చయమును, నిలుపుజేయుట ముంచిది గాదనిరి. కాని యుపసంఘమువారి విషయమును బాగుగా విమర్శించుటకు ప్రభుత్వముకూడ నెట్టియభ్యంతరములేదని చెలిపిరి. అటులే మే 11 వ తేదీ లోపుగ తమ నిర్ణయమును తెలుపునటుల నొక యుపసంఘమును నిర్ణయించిరి.

ఆఖరున చర్చించినవిషయము తలపన్నునుగూర్చి. మాంగు చిట్టాగారు పన్నును దీక్ష చేయవలయునని తీర్మానించిరి. హైందవసభ్యు లివన్నును చాల ప్రాచీన సాంప్రదాయమని నిరసించిరి. బర్తాశాసనములను జనగ్రహ్యముగ పన్నుని యాక్షేపించిరి. ఆర్థిక సభ్యుడు తీర్మానము నెదుర్చుచు, దీనిని దీక్షివేయుటవలన 50 లక్షల రూపాయ లాభామును పోవుననియు, దానివలన విద్య, వైద్యము మొదలగు శాఖలకు జరుగుసహాయము వెనుకబడుననియు, ప్రభుత్వమున కాపన్నునే యుంచవలెనను సిద్ధాంత మేదియును లేదనియు, నితరమార్గము లేవైన ధనమువచ్చు మార్గములనుపపాదకుడను జూపిన బాగుండుననిరి. ఒక నెలలో పన్నుతి విచారణసంఘ మిచటకు వచ్చును. వారి సలహా ననుసరించి, పిమ్మట నేవిషయము నాలోచింపవచ్చును. ఈ పన్నుకు బదు లితరవిధములగు పన్నుల వేనినైన వేయటకు వీలుండునెమో వారిసలహా ననుసరించి చేయుదమని సవరణ నాధిక సభ్యుడు యుపపాదించెను.

ఉపపాదకుడు సవరణ కంగీకరింప లేదు. సభవారి సమ్మతి కుంచగా 39 యామోదమును 29 వ్యతిరేకులు నగుటచే నెగ్గుట. సభ లేపటి నట కాపుసేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బాంబాయి స్వ రాజ్యపత్రము

బాంబాయి, మార్చి 11:— బాంబాయి శాసనసభలో స్వ రాజ్యపత్రమువారి నాధికార్యము ప్రచురించిరి. శాసనసభలో వీరు మాడవవంతుకంటె కొంచెము తక్కువనుండి యుండిరి. వంగ రాష్ట్రము, మధ్యపరగణాలవారివలె, స్థానమార్గములందు విజయము గాంచకపోయినను, యెల్లపుడును ప్రభుత్వము నెదుర్చుచునేయుండిరి. స్థానముందు విజయముగాంచకపోవుటకు, సభలో ననేక పత్రము లుండుటయే గారణము. బ్రాహ్మణేతరపత్రమువా రెన్ని ప్రయత్నములు జేసినను, స్వ రాజ్యవాదులకు తమసంబర్ధములను చెలిసికొనుట కవకాశము నీయకుండుటచే, ముఖ్యమగు విషయములందుగూడ నెట్టిమార్గము లవలంబించుటకు వీలులేకున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సమైక్యమగు క్రైస్తవమందిరి నగలుదొరకు స్తానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెని.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రైస్తవమందిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగ వైకొలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమందిరి అడ్డగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు కూజాలు, టంబుర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేకరకములు కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నదముగా యుండును. కాను బంగార మానమున్న చాడివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యవ్వబడును.

నచ్చనివి నాపను తీసుకొనబడును.

ప్రాత్యేకము:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు చెట్టిపేది మదరాసు.

లోకామయహరకస్తూరిమాత్రం

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకసేవ చేయుచుండునంగతి తెనుకు తెలిసియుండవచ్చు. ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది పుట్టుకలు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియా వారు మాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, హలయాస్టేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడా నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహరకస్తూరిమాత్రం) చంటిపిల్లలు, భాగింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పీఠనశేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శీతలములు, సకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రక్కలకొడుపు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలబు, దిగు (శ్వాసకోశము, పళ్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు ఆనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను, నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలగు బుడ్డి 1 కి ధర 0.4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ 1.8-0 12 బుడ్లు రూ 2.18-0. 25 బుడ్లు రూ 5.8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

డైరిబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును. ప్రతిగృహమందును, ప్రతిచైత్ర్యునియొద్దను యుండవలసిది.

1 భాగం రూ 1-4-0. 2 భాగం రూ 1-12-0.

8851 ఆయుర్వేదచంద్రిక:— ఆరోగ్య, జ్ఞాన, నడుగుజా. చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడుచుండును. సం॥ చందా రూ 2-8-0.

పి. శి. వ. లాడు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, మాదిరి యుచితము. పెరిచేడి- నెల్లూరుజిల్లా

సివీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోన్ నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజము, మొదలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరతుటలు, రంగులువేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయుట యును.

మేనేజరు,

సిటీ ట్రాక్సికంపెని, 1736

2/3 అంవర్సావీధి, జి.టి. మదరాసు.

(బ్రాజ్లేసు పదమట్టిది)

మానసోల్లాసినీ మాత్రం

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

కలనులభము! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము) గణనాధికము!

శరీరములో ఉష్ణధృక్వముచే కలిగిడి మైత్ర్యశాల కీమాత్రలు దివ్యామృతము అజీర్ణము, అరచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతివాగము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమయి, పిక్కలు, పొర్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అడ్డులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి సొప్పలను పోగొట్టి చేహమును మంచి యారోగ్యమునకు జేయును.

ఈ మాత్రలు మేహవార సొప్పలను వెంటనే మాన్యును. యిందు అనేకపేషములు చేరినవి. అనుభవము గల జ్ఞానధనుగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరుణామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోల, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0.8-0 వి. పి. 0-18-0

ఒక డబ్బీతైలము విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిభారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంబూలేరును. ఈతైలము మంచిమానాన గలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్వివపుడు ఊడకమున్నే త్వర పడకపోయితే ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి

యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల

కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు.

మీ శిరోజముల పరిశుభ్రవరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లుఖరీదు రూ 2-10-0.

126 పిపీచారీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అవుచ్చు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడునును. లేకున్న సోలంపేట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బామ్మనూరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన పడయగలదు